

ת"פ 3991/01/12 - מדינת ישראל - פ.מ.מ נגד בעז מלין

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 3991-01-12 מדינת ישראל נ' מלין

בפני כב' השופט חגי טרסי

בעניין: מדינת ישראל - פ.מ.מ

המאשימה

נגד

בעז מלין

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד עמית בר

הכרעת דין

כתב האישום - כללי:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום הכולל שלושים ושניים אישומים בעבירות מרמה, זיוף וגניבה. פרק המבוא לכתב האישום מבהיר כי עניינו של כתב האישום בהתנהלותו של הנאשם בעת ששימש כמנהל וכבעלים בפועל של חברת AIR CPAP, חברה למכירת ציוד ומכשור רפואי, אשר הוקמה על ידי הנאשם והתמחתה במכירה, אספקה ותחזוקה של מכשירי נשימה לשעות הלילה, עבור חולים הסובלים מתסמונת דום נשימה בשינה.

במסגרת עיסוקו, נהג הנאשם להגיע לבתיהם של חולים הסובלים מתסמונת זו ולהציע להם לרכוש מכשירי נשימה ליליים. בטרם רכישת המכשיר, נהג הנאשם להציע למתלוננים להתנסות בשימוש במכשיר למשך מספר ימים בביתם. בתמורה להשאת המכשיר ביקש הנאשם כי ימסרו לו שיק עירבון ללא שם המוטב, אשר יוחזר לידיהם עם החזרת המכשיר, תוך שהוא מצהיר כי לא יעשה בשיק כל שימוש ומטרתו הינה עירבון בלבד. אף על פי כן, נהג הנאשם להפקיד את השיקים שנמסרו לו לצורכי עירבון בידיו של גיורא צ'רקוב (להלן: "גיורא"), נותן שירותי מטבע, העוסק בין היתר בניכיון שיקים, וזאת בתמורה לקבלת כספים ולהחלפת שיקים ישנים שמסר לגיורא ושתוקפם עמד לפוג. כמו כן, שימשו השיקים הללו כעירבון לחובות שונים שהיו לנאשם כלפי גיורא.

במועד החזרת המכשירים המושאלים מידי הלקוחות לנאשם, נהג הנאשם להחזיר לידיהם שיק מזויף הנחזה להיות שיק העירבון המקורי, או שלא החזיר להם את השיק כלל, בטענה כי שכח בשוגג להביא עמו את השיק וכי הוא יחזיר להם אותו או ישמידו. בנוסף, נטען בכתב האישום כי במספר מקרים נהג הנאשם לנצל את שהותו בבית לקוחותיו על מנת לגנוב שיקים מפנקסי השיקים שלהם, לזייף את תוכנם ולהעבירם לידי גיורא ואנשים נוספים.

במהלך חודש ספטמבר 2011 הופקדו השיקים, המפורטים בכתב האישום, בחשבונו של גיורא. בשל חלוף הזמן הרב, מרביתם של השיקים לא נפרעו ועל כן פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל כנגד בעלי השיקים, לקוחותיו של הנאשם, אשר חלקם הגיעו איתו להסדרי חוב ונאלצו לשלם עשרות אלפי שקלים.

למען הסדר הטוב יצוין כי במהלך שמיעת הראיות גובשו הסכמות בין באי כוח הצדדים, אשר מצאו את ביטוין בכתב האישום המתוקן בשנית שהוגש ביום 8.7.13. במסגרת אותן הסכמות, הודה הנאשם בעובדות 21 מתוך 32 האישומים שבכתב האישום המתוקן בשנית, בכפוף לטענתו כי אין בעובדות אלה כדי לבסס את כוונת המרמה הדרושה להרשעתו. יתר אחד עשר האישומים נותרו במחלוקת ומחייבים הכרעת בית המשפט גם בהיבט העובדתי.

בסה"כ מייחס כתב האישום המתוקן בשנית לנאשם 41 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה על סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), 43 עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות - עבירה על סעיף 418 סיפא לחוק, 44 עבירות של שימוש במסמך מזויף - עבירה על סעיף 420 לחוק ו-20 עבירות גניבה - עבירה על סעיף 384 לחוק.

אציין כבר עתה, בפתח הדברים, כי לאחר שנתתי דעתי למכלול הראיות והטענות שהובאו בפני, מצאתי כי כוונת המרמה בוססה כדבעי ועל כן החלטתי להרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו באישומים בהם הודה. באשר לאישומים בהם כבר גם בהיבט העובדתי, הרי שבכל הנוגע לשישה מתוכם, שוכנעתי מעל לכל ספק סביר כי הנאשם אכן ביצע העבירות שיוחסו לו, ועל כן הרשעתי אותו באופן מלא גם בהם. בחמשת האישומים הנותרים, אישומים 3, 9, 15, 24 ו-26, החלטתי לזכות את הנאשם באופן חלקי מהעבירות שיוחסו לו, וזאת מחמת הספק. להלן יפורטו מסקנותיי אלה בהרחבה.

אפתח בכך שאתאר את העובדות הנוגעות לעשרים ואחד האישומים אשר אינם שנויים במחלוקת. לאחר מכן אתייחס לטענות ההגנה הכלליות של הנאשם, ובראשן הטענה כי לא עלה בידי התביעה לבסס את כוונת המרמה המיוחסת לו. כמו כן אתייחס בהרחבה לטענותיו לגבי חלקו של גיורא בפרשה, ולניסיונותיו לגלגל את האחריות לנזק שנגרם למתלוננים אל כתפיו של גיורא. בחלק האחרון של הכרעת הדין, אנתח את התשתית הראייתית הנוגעת לכל אחד מהאישומים שנותרו במחלוקת עובדתית ואכריע בהם באופן פרטני.

האישומים אשר אינם שנויים במחלוקת עובדתית:

על פי עובדות **האישום הראשון**, הגיע הנאשם במאי 2009 לבית משפחת זימרון ובתום הפגישה עם המתלוננת, הגב' זימרון, ועם בעלה הסובל מתסמונת דום נשימה בשינה, השאיר הנאשם מכשיר נשימה לשבוע ניסיון. בתמורה להשארת

המכשיר ביקש הנאשם שיק עירבון בסך 8,000 ₪ תוך שהוא מבקש לא למלא את שם המוטב ומציין כי השיק יוחזר בכל מקרה עם החזרת המכשיר. בחלוף שבוע, עם השלמת רכישת מכשיר הנשימה בסכום של 5,500 ש"ח, ביקשה המתלוננת לקבל לידיה בחזרה את שיק העירבון שנתנה, אך הנאשם מסר לה בכזב כי שכח את השיק והבטיח להשמידו, על אף שבפועל מסר אותו לגיורא וקיבל תמורתו סכום של 8,000 ש"ח. בהמשך, ביום 5.9.11, הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, אך לאור חלוף הזמן השיק לא כובד. בעקבות זאת דרש גיורא מהמתלוננת תשלום בסך 9,617 ₪ בגין השיק שחזר, והיא נאלצה לשכור שירותי עו"ד מטעמה על מנת להתמודד עם הליכי הוצאה לפועל. בגין מעשים אלה מיוחסת לנאשם עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה על סעיף 415 סיפא לחוק העונשין (להלן: "החוק"). (כל ההדגשות בפרק זה ובכלל, שלי - ח.ט.)

דפוס פעולה דומה מצטייר גם באישומים 2, 5, 6, 8, 10, 12, 13 ו-17, ובכל אחד מהם מיוחסת לנאשם גם כן עבירה דומה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, אשר באה לידי ביטוי בכך שקיבל לידיו במרמה ותוך יצירת מצגי שווא שיקים בסכומים נכבדים מידי המתלוננים השונים.

על פי עובדות **האישום השני**, במהלך חודש יוני 2009, מסר הנאשם למתלונן, מר יוסילוביץ, מכשיר נשימה לתקופת ניסיון בת שבוע ימים ובתמורה קיבל ממנו שיק עירבון בסך 8,500 ₪. הנאשם ציין בכזב כי הוא זקוק לשיק על פי הנחיות החברה המספקת את מכשיר הנשימה, ביקש שלא למלא את שם המוטב והבטיח שהשיק יוחזר למתלונן מיד עם החזרת המכשיר. כבר למחרת היום, הודיע המתלונן לנאשם כי הוא אינו מעוניין במכשיר וביקש לקבל לידיו בחזרה את שיק העירבון. הנאשם אסף את המכשיר מבית המתלונן אך לא החזיר לו את השיק בטענה כי הוא ממתין לקבלת השיק מידי החברה. כעבור מספר ימים, כאשר פנה המתלונן פעם נוספת לנאשם בבקשה לקבל את השיק לידיו, מסר לו הנאשם כי השמידו. בפועל, מסר הנאשם את השיק לגיורא בסמוך לאחר קבלתו מהמתלונן וקיבל תמורתו מגיורא 8,500 ₪. ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, ומשלא כובד השיק פתח בהליכי הוצאה לפועל כנגד המתלונן, אשר במסגרתם שילמה לבסוף בתו של המתלונן לגיורא, במסגרת הסכם פשרה, סכום של 7,000 ש"ח. כמו כן נדרש המתלונן לשלם שכר טרחת עו"ד שטיפל עבורו בהליכי הוצאה לפועל.

על פי המפורט **באישום החמישי**, במהלך פגישה באוקטובר 2009 ובתמורה למכשיר נשימה שמסר למתלונן, מר אידינגר, לתקופת ניסיון, קיבל הנאשם מהמתלונן שיק עירבון בסך 7,500 ₪ תוך שהפציר במתלונן פעם אחר פעם שלא למלא את פרטי המוטב והבטיח להחזיר את השיק עם החזרת המכשיר. כעבור מספר ימים, מכר הנאשם למתלונן מכשיר נשימה וקיבל תמורתו 7,250 ₪. באותו מעמד, כשהמתלונן ביקש מהנאשם בחזרה את שיק הפיקדון השיב הנאשם כי קרע את השיק ואף הביע את עלבונו מכך שהמתלונן הביע פליאה על המעשה. למעשה, בסמוך למועד קבלת השיק מהמתלונן, מסר הנאשם את השיק לגיורא וקיבל ממנו בתמורה 7,500 ₪. ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, ומשלא כובד השיק פתח בהליכי הוצאה לפועל כנגד המתלונן, אשר במסגרתם שילם לבסוף המתלונן לגיורא, במסגרת פשרה, סכום של 6,750 ש"ח.

באישום השישי מתואר כיצד קיבל הנאשם מהמתלוננים, בני משפחת ויסמן, שיק עירבון בסך 12,000 ₪, לאחר שמסר לידיהם באוגוסט 2009 מכשיר נשימה לתקופת ניסיון, תוך שהוא מציין בכזב כי השיק יוחזר בכל מקרה בשבוע הבא. אלא שכעבור שבוע, משרכשו המתלוננים מכשיר נשימה קבוע, לא הוחזר השיק אלא נמסר על ידי הנאשם לגיורא,

תמורת 12,000 ₪. ביום 5.9.11, הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, אך השיק בוטל ולא כובד. בעקבות זאת פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל, במסגרתם נאלץ המתלון לשלם לגיורא סכום של 12,000 ₪.

על פי עובדות **האישום השמיני**, קיבל הנאשם מהמתלון, יצחק חננאל, בחודש דצמבר 2009, שיק ביטחון בסך 6,500 ₪, בתמורה למכשיר נשימה שסיפק לו לתקופת ניסיון קצרה. לבקשת הנאשם, לא מילא המתלון את שם המוטב בשיק. כעבור מספר ימים החזיר המתלון את המכשיר לנאשם וביקש לקבל בחזרה את שיק הביטחון אך הנאשם טען בכזב כי השיק אינו עמו והתחייב להשמידו. בפועל, מסר הנאשם את השיק לגיורא בסמוך לאחר קבלתו מהמתלון. השיק הופקד על ידי גיורא ולאחר שחזר נפתחו הליכי הוצאה לפועל, במסגרתם גובשה פשרה והמתלון שילם לגיורא סכום של 6,500 ₪.

האישום העשירי מתאר כיצד באוגוסט 2010 קיבל הנאשם מהמתלון, ינקו ליבוביץ, שיק עירבון בסך 15,000 ₪, תמורת מכשיר נשימה חלופי שסיפק לו, אשר יוחזר עם החזרת המכשיר החלופי לידי הנאשם. כעבור שבועיים, כשקיבל הנאשם חזרה לידיו את המכשיר מסר למתלון שישלח את השיק בדואר, אף כי לא התכוון לעשות זאת ובפועל מסר את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 15,000 ש"ח. בהמשך הופקד השיק בחשבונו של גיורא ומשלא כובד השיק פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל כנגד המתלון, במסגרתם הוצא נגד המתלון צו חיוב בתשלומים על סך 18,729 ש"ח.

על פי המפורט בעובדות **האישום השנים עשר**, ביקש הנאשם וקיבל מידי המתלון, אריה שוורץ, במהלך חודש אוגוסט 2010, שיק בסך 12,000 ₪, ללא ציון שם מוטב, אשר נועד לשמש כשיק ביטחון עבור מכשיר נשימה. בפגישה נוספת כעבור כשבוע ביקש המתלון לקבל את שיק הביטחון אך הנאשם מסר לו בכזב כי שכח להביאו והתחייב להשמידו, על אף שכבר מסר אותו לידי גיורא וקיבל תמורתו 12,000 ₪. בהמשך הופקד השיק בחשבונו של גיורא ומשלא כובד, הגיש גיורא נגד המתלון תביעה להוצאה לפועל על סך 14,942 ₪.

כאמור בעובדות **האישום השלושה עשר**, קיבל הנאשם מידי המתלון, פטריק ברנס, בחודש ספטמבר 2010, שיק בסך 12,000 ₪, אשר נועד לשמש כביטחון עבור מכשיר נשימה. לבקשת הנאשם לא מילא המתלון את שם המוטב בשיק, וזאת לאור טענת הכזב של הנאשם לפיה אינו יודע אם השיק מיועד לו או לחברה. כמו כן הבטיח הנאשם בכזב למתלון כי ישיב לידיו את השיק מיד עם החזרת המכשיר. בפועל, מסר הנאשם את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 12,000 ₪. בהמשך, לאחר שהמכשיר כבר הושב לידיו, והמתלון התקשר אליו טלפונית לברר היכן השיק, טען הנאשם בכזב כי שכח אותו. ביום 5.9.11 הופקד השיק על ידי גיורא ומשלא כובד פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל נגד המתלון, אשר נאלץ לשכור שירותיו של עו"ד.

לבסוף, מתאר **האישום השבעה עשר** כיצד באוגוסט 2010, קיבל הנאשם מהמתלון, חיים זומרשטיין, שיק עירבון בסך 12,000 ₪, והתחייב בכזב להחזיר את השיק עם החזרת מכשיר הנשימה שהותיר בידי המתלון לתקופת ניסיון. לבקשת הנאשם הושארה שורת המוטב ריקה. בחלוף שבוע רכש המתלון מהנאשם מכשיר נשימה קבוע תמורת 7,500 ש"ח והחזיר לידי הנאשם את מכשיר הניסיון. כשביקש לקבל בחזרה את שיק העירבון מסר לו הנאשם בכזב כי שכח אותו וכי ישמיד אותו, על אף שבסמוך לקבלתו מהמתלון מסר אותו לגיורא וקיבל תמורתו 12,000 ₪. גם שיק זה הופקד על ידי גיורא ביום 5.9.11 ומשלא כובד נדרש המתלון על ידי גיורא לשלם סכום של 13,011 ₪.

דפוס פעולה נוסף בו נקט הנאשם מפורט בעובדות אישומים 4, 7, 11, 16 ו-32. כמפורט באישומים אלה, תמורת אספקת מכשיר נשימה לתקופת ניסיון קיבל הנאשם לידי מהמתלוננים השונים שיקים לעירבון ללא ציון שם המוטב. עם קבלת כל אחד מהשיקים התחייב הנאשם בכזב כי השיק יוחזר עם החזרת המכשיר לידי. בשלב זה, לאחר שקיבל את השיקים מידי המתלוננים, זייף אותם הנאשם בכך שצילם אותם במכונת צילום צבעונית וגזר אותם מדף נייר, באופן בו נחזו הצילומים לשיקים המקוריים אותם קיבל מידי המתלוננים. את השיקים המקוריים הפקיד בידי של גיורא וקיבל בתמורה כסף מזומן. כששב הנאשם לביתם של המתלוננים ואלה החזירו לו את המכשיר שהופקד בידיהם לניסיון, הביא עמו את השיק המזויף, הנחזה לשיק הביטחון המקורי, וקרע אותו לנגד עיניהם של המתלוננים תוך שהוא מצהיר בכזב שבזאת הושמד שיק הביטחון. בגין מעשים אלה מיוחסות לנאשם בכל אחד מהאישומים הללו, בנוסף לעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גם עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף - עבירות על סעיפים 418 סיפא ו- 420 לחוק.

על פי עובדות **האישום הרביעי** קיבל הנאשם לידי באופן המתואר לעיל בחודש אוגוסט 2009 שיק בסך 7,000 ₪ מהמתלונן אדוארדו קוסטה, מסר אותו לגיורא וקיבל תמורתו 7,000 ש"ח. גיורא הפקיד את השיק ביום 5.9.11 אך השיק לא כובד. כמתואר **באישום השביעי** קיבל לידי הנאשם באופן דומה, בנובמבר 2009, מהמתלונן דניאל שוורץ, שיק בסך 10,000 ₪, אותו מסר לגיורא תמורת 10,000 ש"ח. משהופקד השיק על ידי גיורא בספטמבר 2011 וחזר, נפתחו נגד המתלונן הליכי הוצאה לפועל והוא נאלץ לשכור שירותי עו"ד על מנת להתמודד עם התביעה.

על פי המפורט **באישום האחד עשר** קיבל הנאשם באפריל 2010 מידי המתלוננת רחל זוהר שיק בסך 6,000 ₪ כעירבון עבור מכשיר נשימה. במקרה זה, כששאלה המתלוננת מדוע אינו ממלא את שם המוטב השיב בכזב כי ימלא את שם החברה וכשתהיה מדוע יש לרשום את שם החברה בשיק עירבון השיב לה שלא תדאג וכי הוא יחזיר את השיק. כעבור ימים אחדים מסר הנאשם למתלוננת מכשיר חלופי, בעטיו דרש וקיבל שיק ביטחון נוסף על סך 12,000 ₪. את שני השיקים שקיבל זייף הנאשם באופן שתואר לעיל ולמתלוננת השיב את השיקים המזויפים, על מנת שיקרעו לגזרים, בעוד את השיקים המקוריים מסר לגיורא וקיבל תמורתם 18,000 ₪. לאחר שהשיקים הופקדו וחזרו פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל נגד המתלוננת. על פי עובדות **האישום הששה-עשר** קיבל הנאשם לידי ביוני 2011, באופן המתואר לעיל, מהמתלונן אברהם ולנטין שיק בסך 12,000 ₪, אותו מסר לגיורא תמורת 12,000 ש"ח. השיק הופקד על ידי גיורא ביום 5.9.11 ומשלא כובד פתח גיורא בהליכי הוצאה לפועל נגד המתלונן, במסגרתם נחתם הסכם פשרה על פיו נדרש המתלונן לשלם לגיורא סכום של 10,000 ₪.

כאמור **באישום השלושים ושנים** קיבל הנאשם מידי המתלונן וידל צרפתי, ביולי 2009, שיק עירבון בסך 12,000 ₪ תמורת מכשיר טיטרציה שהיה אמור להישאר בידי המתלונן כשבוע. הנאשם ביקש מהמתלונן לא למלא את שם המוטב משום שאינו יודע על שם מי ירשם השיק, והמתלונן נענה לבקשתו. את השיק מסר הנאשם לגיורא תמורת 12,000 ₪. בחודש ספטמבר 2009 מסר הנאשם למתלונן מכשיר נוסף לתקופת ניסיון של שבוע, וגם תמורתו דרש וקיבל שיק עירבון בסך 12,000 ₪ ללא פרטי מוטב. את השיק הנוסף הנ"ל זייף הנאשם באופן המתואר לעיל, ובעוד בפני המתלונן הציג, לצורך השמדתו, את השיק המזויף, מסר את השיק המקורי לגיורא וקיבל גם תמורתו סכום של 12,000 ₪. השיקים הופקדו על ידי גיורא ומשלא נפרעו נדרש המתלונן לשכור שירותי עו"ד על מנת להתמודד עם דרישתו של גיורא לפירעון השיקים.

שיטת פעולה שונה במקצת ננקטה על ידי הנאשם במסגרת **האישום הארבעה עשר**. במקרה זה קיבל הנאשם מהמתלונן, דורו לינדמאן, בחודש נובמבר 2010, שיק ביטחון בסך 8,000 ₪ עבור מכשיר נשימה זמני שנמסר לו לשימוש למשך שבוע. לבקשת הנאשם מילא המתלונן בסעיף המוטב בשיק את השם "גיורא", תוך שהוא טוען בכזב כי גיורא הוא רואה החשבון שלו. כעבור ימים אחדים מסר הנאשם את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 8,000 ₪. בהמשך, בחודש פברואר 2011, הוחזר המכשיר לידי הנאשם, אך השיק לא הוחזר למתלונן. ביום 17.7.11 הפקיד גיורא את השיק בחשבונו, והוא נפרע מחשבון המתלונן. בעקבות זאת פנה המתלונן לנאשם וזה סיפר לו בכזב כי השיק הופקד בשוגג על ידי רואה החשבון "גיורא" והבטיח לפצותו. בעקבות זאת, ביום 1.8.11 מסר הנאשם למתלונן שיק בסך 8,000 ₪ אותו גנב ללא רשות מפנקס השיקים של אשתו דאז, קרין מלין. הנאשם מילא את תוכן השיק, ומסר אותו למתלונן שהפקידו, אך השיק חזר לאחר שאשת הנאשם ביטלה אותו. במסגרת אישום זה מיוחסות לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וכן גניבה - עבירה על סעיף 384 לחוק.

עבירות דומות מיוחסות לנאשם גם **באישום העשרים ושלושה**, המתאר כיצד במהלך שנת 2010, במסגרת אחד הביקורים שערך הנאשם בביתה של המתלוננת רות סיוון, לצורך תחזוקה שוטפת של מכשיר הנשימה שמכר לה, נטל הנאשם שיק מפנקס השיקים של המתלוננת ללא ידיעתה וזייף אותו השיק בכך שמילא את פרטיו כמוטב, רשם סכום של 9,500 ₪ וחתם עליו חתימה הנחזית לזו של המתלוננת. ביום 1.1.10 מסר הנאשם את השיק לגיורא וקיבל תמורתו 9,500 ש"ח. גיורא הסב את השיק לפקודתו וביום 5.9.11 הפקידו בחשבונו. השיק נפרע מחשבונו של המתלוננת, אשר ביטלה אותו לאחר מכן לאור היותו מזויף וגנוב.

האישום העשרים וחמישה עוסק בעניינו של המתלונן יגאל גור, יליד 1937, אשר בינו לבין הנאשם נרקמו יחסי ידידות, לאורך השנים בהן סיפק הנאשם למתלונן שירות תחזוקה שוטפת למכשיר הנשימה שברשותו. על יסוד אותה מערכת יחסים נענה המתלונן לבקשת הנאשם בשלהי שנת 2010 - תחילת 2011 לקבל הלוואה בסך 30,000 ₪ לתקופה של חודשיים. כבטוחה להלוואה מסר הנאשם למתלונן שני שיקים מחשבון הבנק של אמו המנוחה, אותם זייף מבעוד מועד. באפריל 2011 הגיע הנאשם לביתו של המתלונן פעם נוספת וביקש הלוואה נוספת בסך 50,000 ₪. המתלונן נענה לתחינותיו וכבטוחה מסר לו הנאשם ארבעה שיקים מזויפים נוספים מחשבון אמו המנוחה, בסכום כולל של 50,000 ₪, עליהם חתם הנאשם בחתימה הנחזית כזו של אמו. במעמד קבלת הלוואה, עת שהה הנאשם בבית המתלונן, נטל הנאשם, ללא ידיעת המתלונן, שיק מתוך פנקס השיקים של המתלונן. בהמשך זייף הנאשם את השיק הגנוב בכך שמילא את פרטיו כמוטב, חתם חתימה הנחזית לחתימת המתלונן ורשם סכום של 16,000 ₪. את השיק המזויף מסר לגיורא וקיבל תמורתו 16,000 ₪. ביום 27.7.11, ביקש הנאשם מהמתלונן להחליף את שני השיקים שמסר לו בגין הלוואה הראשונה בשיקים אחרים. לצורך כך הצטייד הנאשם בשני שיקים גנובים מחשבונו של אשתו דאז, קרין מלין. הנאשם זייף שיקים אלה, חתם עליהם באופן הנחזה לחתימת אשתו, רשם עליהם סכומים של 22,000 ו-15,000, ומסר אותם למתלונן להבטחת הלוואות שנטל ממנו. ביום 5.9.11 הפקיד גיורא את השיק שזויף מפנקסו של המתלונן, ומשלא כווד דרש מהמתלונן לכסותו. בהמשך, עקב אי החזרת הלוואות הפקיד המתלונן את השיקים שנמסרו לו על ידי הנאשם מחשבונו אמו ואשתו, אך אלו חזרו בהיותם מזויפים. בגין מעשים אלה מיוחסות לנאשם באישום זה 3 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שמונה עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף וכן עבירת גניבה.

האישום העשרים ושמונה מתייחס לגניבת שני שיקים נוספים מחשבונות הבנק של קרין מליון, מי שהייתה נשואה לנאשם משנת 1993 ועד ספטמבר 2011, וזיזופם. הנאשם נטל שני שיקים מתוך פנקסי השיקים שלה, ללא ידיעתה, חתם עליהם בחתימה הנחזית לשלה ומסר אותם לאחרים כשהוא מציג בפניהם מצג כי השיקים "כשרים". שיק על סך 15,000 ₪ מסר הנאשם לגיורא ואילו שיק בסך 12,000 ₪ רשם לפקודת מורן אזולאי. לאחר שהבחינה קרין בגניבה, היא ביטלה את השיקים וכתוצאה מביטולם הוגשו כנגדה דרישות תשלום והוצאה לפועל. בגין מעשים אלה מיוחסות לנאשם שתי עבירות גניבה, שתי עבירות זיוף בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של שימוש במסמך מזויף ושתי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

שיק גנוב ומזויף נוסף מחשבונה של קרין שימש את הנאשם במעשים המתוארים **באישום העשרים ותשעה**, לפיהם נענה המתלונן, לקוח ותיק של הנאשם בשם יצחק תמיר, בחודש יוני 2011, לבקשת הנאשם ליתן לו הלוואה בסך 25,000 ₪, בתמורה לבטוחות בדמות הבעלות על רכבו של הנאשם ושיק ביטחון מחשבונה של קרין. במסגרת זו מסר הנאשם למתלונן שיק גנוב מחשבון הבנק של קרין, אותו זייף לפקודת המתלונן וחתם חתימה הנחזית להיות חתימת קרין. הנאשם התחייב להחזיר סכום הלוואה עד ליום 20.08.11, אך לא עמד בכך, ועל כן הפקיד המתלונן את השיק, אשר לא כובד, בשל דיווחה של קרין לבנק על גניבתו. באישום זה מיוחסות לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה, זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות.

באישום שלושים מיוחסים לנאשם 3 פריטים שונים של עבירות גניבה, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על פי עובדות אישום זה, גנב הנאשם במהלך שנת 2010 וזייף 3 שיקים מפנקס השיקים של הגב' הלן דהאן, חמותו של הנאשם ואמה של קרין. את השיקים הגנובים מילא לפקודתו בסך כולל של 23,700 ש"ח, חתם בחתימה הנחזית לחתימת חמותו ומסר לידי גיורא תמורת 23,700 ₪, תוך שהוא מציג בפניו מצג כי השיקים "כשרים". כתוצאה מכך, חויב חשבונה של המתלוננת בסכום האמור. באופן דומה פעל הנאשם גם במקרה המתואר **באישום שלושים ואחד**, אשר גם בו מיוחסים לו שלושה פריטים של אותן עבירות. המדובר בכך שגנב וזייף 3 שיקים השייכים לידידתו, טליה מיינר, אשר בביתה נהג להתגורר מדי פעם לאחר גירושו. לאחר שנטל השיקים מפנקסה של המתלוננת, ללא ידיעתה, זייף אותם בסכום כולל של 28,700 ₪, ומסר אותם לגיורא על מנת לנכותם, על יסוד מצג שווא לפיו הינם כשרים. לאחר שגילתה המתלוננת את דבר קיומם של השיקים, בוטלו השיקים על ידה.

טענת הנאשם לפיה לא נתגבשה כוונת המרמה:

כפי שניתן להבין מעובדות האישומים בהם הודה הנאשם וכפי שאף הובהר במפורש בדברי ב"כ הנאשם (ראו למשל עמ' 16 לפרוטוקול שורות 7-11 וכן פסקה 33 לסיכומי ההגנה) ואף בדברי הנאשם עצמו (ראו עמ' 150 לפרוטוקול שורות 25-29, עמ' 151 ש' 9-6, 21-22 וכן ת/4 ש' 52-46), אין חולק כי בעת שקיבל הנאשם מהמתלוננים את השיקים לעירבון עבור המכשירים שמסר להם, לא עדכן אותם הנאשם בדבר כוונתו למסור את השיקים לגיורא, ובכך לעשות בהם שימוש החורג ממטרתם המוסכמת והמוצהרת להיות מוחזקים לצורכי עירבון בלבד, עד להשבת המכשירים לידי הנאשם. כמו כן אין חולק כי ללא ידיעת מי מהמתלוננים וללא הסכמתם, מסר הנאשם את השיקים כולם לידי גיורא, בידיעה ברורה כי אילו היו המתלוננים מודעים לכך לא היו מוסרים לידי את השיקים (ראו דברי הנאשם עצמו בעמ' 154 ש' 11-12, והדברים אף מובנים מאליהם).

בנסיבות אלה טענת הנאשם לפיה אין בעובדות הללו כדי לבסס את היסוד הנפשי של קבלת דבר במרמה נדמית תלושה מהמציאות. הנאשם מעלה אמנם טענות שונות לגבי מערכת היחסים בינו לבין גיורא ולפיהן פעל גיורא, בעת שהפקיד את השיקים בחשבון הבנק שלו, בניגוד להסכמות שגובשו בינו לבין הנאשם. עוד טוען הנאשם כי נפל קורבן לתרגיל "עוקץ" מצידו של גיורא, אשר הפקיד את השיקים לאחר שכבר גבה מהנאשם מוקדם יותר את מלוא סכום החוב שחב לו. אלא שטענות אלו, אשר יידונו בנפרד, ולפיהן בעת מסירת השיקים לגיורא לא התכוון הנאשם לכך שיופקדו בסופו של יום, ואף עשה כל מאמץ על מנת לפרוע החוב לגיורא ולמנוע הפקדתם, אין בינן לבין ההרשעה בעבירת המרמה דבר וחצי דבר, שכן עבירה זו התגבשה במלואה כבר בעת קבלת השיקים מהמתלוננים, תוך הצגת מצגי שווא שונים והסתרת העובדה כי בכוונת הנאשם למסרם לידי גיורא.

בטרם אבהיר מסקנתי זו אזכיר כי חלק מהאישומים בהם הודה הנאשם עניינם גניבה של שיקים מידי קרובי משפחה, מכרים ולקוחות, זיופם של שיקים אלה ושימוש בהם על ידי מסירתם לידיהם של גיורא ונושים אחרים או כבטוחה להלוואות שקיבל מידי לקוחות ומכרים. כאלה הם פני הדברים באישומים 14, 23, 25, 28, 29, 30 ו-31. ברי כי ככל שמדובר באישומים אלה, מתחייבת לצד ההרשעה בעבירות הזיוף והשימוש במסמך מזויף גם הרשעה בעבירה של קבלת דבר במרמה, שהרי מסירת שיק גנוב ומזויף וקבלת טובת הנאה תמורתו, בין בכסף ממש ובין בשווה כסף, מקימים באופן מובהק את כל יסודות העבירה. גם בא כוח הנאשם לא מצא לנכון להסתייג בסיכומיו ממסקנה מתבקשת זו. הנה כי כן, המחלוקת הנוגעת ליסוד הנפשי מתייחסת אך לאותם אישומים לא מועטים בהם הודה הנאשם בכך שקיבל מידי המתלוננים שיקים לעירבון, אותם מסר ללא ידיעת המתלוננים לידי גיורא.

סעיף 415 לחוק מורה כי **"המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים"**. טיבה של אותה "מרמה" מובהר בסעיף 414 לחוק הקובע כי מרמה הנה **"טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" - להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל"**. המלומד י. קדמי מסביר בספרו על הדין בפלילים (מהדורה מעודכנת - תשס"ו - 2005), חלק שני, עמ' 864 כי **"המושג 'במרמה' משמש בעת ובעונה אחת גם את היסוד העובדתי וגם את היסוד הנפשי. לענין היסוד העובדתי - הריהו מבטא את 'הטענה הכוזבת' גופה. ואילו לענין היסוד הנפשי - הריהו מבטא את ידיעתו של המרמה על דבר היות הטענה כוזבת"**. תנאי נוסף לביסוס העבירה הנו קיומו של קשר סיבתי בין מעשה המרמה לבין קבלת הדבר, כך שאלמלא המצג הכוזב לא היה הנאשם מקבל את מבוקשו. את הקשר הסיבתי ניתן להסיק אף מהעובדות המוכחות, מנסיבות העניין ומהתנהגות הצדדים.

יישום עקרונות אלה על המקרים שבפני מביא בהכרח אל המסקנה כי במעשיו של הנאשם התמלאו כל יסודות העבירה של קבלת דבר במרמה, לרבות היסוד הנפשי. על מנת לבסס יסוד זה אין חשיבות לשאלה האם היה הנאשם מעוניין בכך שגיורא יפקיד את השיקים או שעשה ככל יכולתו על מנת למנוע זאת. די בהקשר זה בעצם העובדה כי קיבל לידיו את השיקים על יסוד הטענה כי ישמשו בידי לעירבון בלבד עד להחזרת המכשירים, בידיעה כי למעשה בכוונתו להעבירם לידי גיורא ולא להשיבם במועדים המוסכמים לידי המתלוננים.

הטענה כי השיקים ישמשו לעירבון בלבד, מבלי שיעשה בהם כל שימוש על ידי הנאשם, הייתה טענת שווא. הנאשם היה

מודע לכך שמדובר בטענת שווא, שכן תכנן כל העת להעביר את השיקים כולם לידי גיורא, וכך אף עשה בתוך פרק זמן קצר לאחר קבלתם. באשר לקשר הסיבתי, אין חולק על כך שאלמלא היה מתחייב לשמור את השיקים מבלי לעשות בהם כל שימוש, ולהשיבם עם קבלת המכשירים לידי, לא היו המתלוננים מוסרים לידי את השיקים, שנועדו על פי המוסכם לעירבון בלבד. לפיכך, התמלאו כבר במועד קבלת השיקים בידי הנאשם כל יסודות העבירה, ויש להרשיעו בה.

אם נבחן כעת את עובדות האישומים השונים, ניתן יהיה לעמוד על מצגי השווא השונים שהציג הנאשם, ואשר מבססים באופן מובהק את יסוד המרמה, לרבות היסוד הנפשי הכרוך בו. כך למשל באישום הראשון ביקש הנאשם וקיבל שיק לעירבון למשך שבוע ימים, עד להשלמת רכישת המכשיר, וביקש שלא למלא את שם המוטב, באופן המעיד על תכנון מוקדם למסור את השיק לגיורא. את השיק אכן מסר לגיורא עוד בטרם חלף אותו שבוע, ומעשיו בעת השלמת רכישת המכשיר, דהיינו טענתו הכוזבת כי שכח את השיק והבטחתו להשמידו, על אף שלמעשה היה כבר בידי גיורא ומחוץ לשליטתו, מעידים אף הם על כוונת המרמה.

במסגרת האישום השני הגדיל לעשות וטען בכזב כי הוא זקוק לשיק על פי הנחיות החברה המספקת המכשיר, וזאת בנוסף למצגי השווא בנוגע להשבת המכשיר והבקשה שלא למלא שם המוטב. על כוונת המרמה המובהקת תעיד גם העובדה כי בסמוך לאחר קבלת השיק, וללא ידיעת המתלונן, העביר הנאשם את השיק לגיורא, וכשהתבקש על ידי המתלונן להשיבו טען תחילה טענה כוזבת לפיה הוא ממתין להחזרתו מהחברה ובהמשך טען בכזב שהשמיד את שיק העירבון.

גם במסגרת האישום החמישי הפציר הנאשם במתלונן שלא למלא את שם המוטב בשיק, ובדרך זו הסווה את כוונתו להעביר את השיק לגיורא. כאן המקום להבהיר כי על פי הפסיקה, העלמה זדונית של עובדה כמוה כהצהרה מפורשת כי אותה עובדה איננה קיימת, וכך גם לגבי הצגה חלקית של העובדות ואי גילוי עובדות מהותיות, אשר שקולות למצג שווא (ראו קדמי, שם בעמ' 847-849). על כוונת המרמה מעידה גם התנהגותו של הנאשם כאשר התבקש כעבור ימים ספורים להשיב למתלונן את השיק, ועל אף שמסר אותו לגיורא כמתוכנן מראש, טען כי השמידו ואף הביע עלבון על פליאת המתלונן מתשובותיו.

דברים דומים יש לומר לגבי אישומים שש, שמונה, עשר, שנים עשר, שלושה עשר ושבעה עשר. ראוי להזכיר כי במסגרת האישום העשירי ציין הנאשם בכזב כי ישלח את השיק למתלונן בדואר, אף כי לא התכוון כלל לעשות זאת, שכן מסר את השיק מוקדם יותר לגיורא. במסגרת האישום השלושה עשר השמיע הנאשם טענה כוזבת נוספת לפיה ביקש מהמתלונן שלא למלא את שם המוטב שכן אינו יודע אם השיק מיועד לו או לחברה. בפועל, היה השיק מיועד כמובן לגיורא, שלידו הגיע בתוך פרק זמן קצר.

על הכוונה המובהקת, כבר בעת קבלת השיקים, למסרם לידי גיורא, ניתן ללמוד גם מעובדות האישום הארבעה עשר, ממנו עולה כי המתלונן עצמו רשם את שמו של גיורא כמוטב, על יסוד טענת השווא של הנאשם לפיה גיורא הוא רואה החשבון שלו. כל אלה הם בבחינת מעשי מרמה מובהקים, הן בהיבט העובדתי והן מבחינת היסוד הנפשי, אשר הביאו את המתלוננים למסור לידי הנאשם בלב שלם ובנפש חפצה את השיקים לעירבון, מבלי שידעו שבכך מניחים הם את כספם

במסגרת האישומים 4, 7, 11, 16 ו-32, הוסיף הנאשם למצגי השווא שהציג בעת קבלת השיק גם מעשי מרמה מובהקים, כאשר נתבקש להשיב את השיקים שנמסרו על ידי המתלוננים כעירבון, לאחר שהוחזרו המכשירים לידיו. במקרים אלה צילם הנאשם במכונת צילום צבעונית את השיקים המקוריים, אותם מסר לגיורא, גזר את הצילומים כך שייחזו להיראות כשיקים האמיתיים, וכשהתבקש להשיב את השיקים למתלוננים, הציג את הצילומים המזויפים וקרע אותם לנגד עיני המתלוננים, על מנת להטעותם ולגרום להם לסבור כי השיקים המקוריים הושמדו. הכיכד ניתן ליישב פעילות חוזרת ונשנית מעין זו עם טענה בדבר היעדר כוונת מרמה? לנאשם פתרונים! ככל הנראה מכוונים הנאשם ובא כוחו לטענה כי לא התכוון לגרום למתלוננים נזק כספי, שכן עשה ככל יכולתו על מנת שהשיקים לא יפרעו על ידי גיורא, טענה שתיבחן בהמשך, אך ככל שהדבר נוגע לקבלת השיקים במרמה מידי המתלוננים, אין לטענה זו כל נפקות לעניין ההרשעה.

בהתחשב בהיקף הנרחב והשיטתי של מעשי המרמה, בסכומי הכסף הניכרים שהתקבלו במרמה, בכמות הלקוחות אותם הוליך הנאשם שולל, בתקופה הארוכה לאורכה התנהל הנאשם באופן זה ובמגוון הרחב של שיטות פעולה ומצגי שווא, לא ניתן לחלוק אף על המסקנה כי עבירות המרמה בוצעו "בנסיבות מחמירות". אשר על כן אני מרשיע את הנאשם, על פי הודאתו, בכל העבירות שיוחסו לו בעשרים ואחד האישומים בהם הודה, לרבות בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, אשר יסודותיהן, העובדתיים והנפשיים כאחד, מבוססים היטב בעובדות בהן הודה הנאשם ובחומר הראיות שהובא בפניו.

הטענות הנוגעות למערכת היחסים בין הנאשם לגיורא:

כפי שהובהר לעיל, עצם הרשעת הנאשם במכלול העבירות שיוחסו לו באישומים בהם הודה, אינה תלויה ואינה מותנית בנייתוח מערכת היחסים בינו לבין גיורא. יחד עם זאת, למערכת היחסים בין גיורא לנאשם עשויה להיות חשיבות בקביעת מידת אחריותו של הנאשם לנזקים הכלכליים שנגרמו לגיורא ולמתלוננים השונים, ולהשליך באופן ממשי על גזירת עונשו. לפיכך, אדרש גם לסוגיות הנוגעות לאותה מערכת יחסים, ככל שנפרשו בפני, בהכרעת הדין הנוכחית.

במסגרת זו, אתייחס לטענות ההגנה, המפורטות בסיכומיה, ולפיהן על פי המוסכם בין גיורא לנאשם היו אמורים השיקים המוזכרים בכתב האישום להיות מוחזקים בידי גיורא כעירבון לפירעון חובו של הנאשם ולצורך זה בלבד, כך שלא היו אמורים להיות מופקדים על ידו לעולם. עוד טוען הנאשם כי גיורא ביצע למעשה תרגיל "עוקץ" כלפיו, שכן זמן קצר לאחר שהנאשם פרע את חובו לגיורא באמצעות מכירת הדירה שירש מאמו המנוחה, הפקיד גיורא את השיקים שהחזיק בידיו לשם הבטחת אותו חוב ממש, ובכך ניסה לגבות פעם נוספת ושלא כדין את החוב שכבר נפרע.

בחינת חומר הראיות מגלה כי אין למעשה מחלוקת לגבי האופן בו נוצרו קשרי העבודה בין הנאשם לבין גיורא. שניהם מתארים את היכרותם הראשונית בתחילת שנות ה-2000, אז רכש גיורא מהנאשם מכשיר נשימה וקיבל ממנו שירותים

שוטפים בתחום זה. לאחר שהתבררו לנאשם עיסוקיו של גיורא בתחום ההלוואות וניכיון השיקים, נטל ממנו הנאשם מספר הלוואות, אותן פרע בהתאם למוסכם. מאחר והנאשם הוכרז כמוגבל לפני שנים רבות ואין ביכולתו לפתוח ולנהל חשבונות בנק, החל הנאשם לנכות אצל גיורא את השיקים הדחויים שקיבל מלקוחותיו. הנאשם הסביר כי לקוחות רבים זכאים להחזר מקופות החולים עבור רכישת מכשירי נשימה, ועל מנת להקל עליהם נהג לקבל כתשלום, עבור המכשירים שמכר, שיקים דחויים עד לאחר מועד קבלת ההחזר מקופות החולים, ואת השיקים הללו נהג לנכות אצל גיורא. ברבות השנים, העביר לגיורא למעשה את כל השיקים הדחויים שהגיעו לידיו במסגרת עיסוקו, במפגשים קבועים שהתקיימו במשרדו של גיורא בחולון מדי יום חמישי בשבוע (ראו למשל דברי הנאשם ב-ת/1 ש' 11-13, ת/4 ש' 56-58).

עוד מסכימים הצדדים כי את מכלול השיקים לעירבון שקיבל הנאשם מהלקוחות המוזכרים בכתב האישום, העביר הנאשם לגיורא, אשר שמר אותם בחזקתו עד שהחליט להפקידם בחשבון הבנק שלו בתחילת חודש ספטמבר 2011. אלא שבעוד על פי עדותו של גיורא, ועל פי המסמכים שהוצגו מטעמו, נמסרו לו השיקים לניכיון והוא שילם תמורתם לנאשם בכסף מזומן או בשווה כסף, טוען הנאשם כי בפועל לא קיבל סכומי כסף כלשהם עבור השיקים הללו, כי השיקים נמסרו לגיורא כערבון לחוב בלבד ולא לניכיון, כי הוסכם ששיקים אלה לעולם לא יופקדו על ידי גיורא וכי החשבונות שהוציא גיורא אינן משקפות את המציאות וגיורא רשם בהם מידע כוזב שהתאים לצרכיו ואף הנפיק חשבונות כפולות וזייף שיקים. עוד טען הנאשם כאמור כי גיורא "עקץ" אותו ובהפקדת השיקים המוזכרים בכתב האישום ניסה למעשה לגבות פעם נוספת חוב שכבר נפרע באמצעות כספים שהתקבלו ממכירת דירת המגורים שירש הנאשם מאימו. אדון בטענות אלה אחת לאחת.

הטענות בדבר זיופים וחשבונות כפולות:

בטרם אתייחס בהרחבה לטענותי האחרות של הנאשם, ראוי יהיה להסיר מעל הפרק את הטענות החותרות באופן עמוק תחת מהימנותו של גיורא ותחת מהימנות המסמכים שהוצגו מטעמו, דהיינו טענות הזיוף וניהול החשבונות הכפולות.

טענות אלה נשענות על המסמכים נ/3 ו-נ/4 שהוגשו לעיוני מטעם הנאשם. נ/3 הנו מסמך הנחזה להיות קבלה מקורית מס' 2018 מיום 1.12.10, בה מאשר גיורא קבלת שני שיקים וביניהם שיק מספר 0247 מבנק "אוצר", ע"ס 1,000 ₪ ז"פ 10.12.10. נ/4 הנה חשבונית מקורית מיום 12.11.10 בה מאשר גיורא כי הנאשם ביצע אצלו ניכיון של מספר שיקים, וביניהם שיק מספר 0250 ע"ס 1,230 ₪ שמועד פירעונו הנו 10.2.11.

לטענת ב"כ הנאשם, על פי מספרי השיקים הנ"ל ניתן להסיק כי השיקים המוזכרים במסמכים נ/3 ו-נ/4 הנם שניים מבין חמשת השיקים שבגניבתם זויפם מואשם הנאשם באישום 27. לכך מוסיף הסנגור המלומד וטוען כי מאחר שעל גבי השיקים נשוא אישום 27, אשר הוגשו לעיוני וסומנו ת/123 א' ו-ד' מופיעים כיום סכומי משיכה וזמני פירעון שונים מאלה שב-נ/3 וב-נ/4, הרי שאין מנוס מהמסקנה כי גיורא זייף את השיקים לאחר קבלתם מהנאשם בכך ששינה את הסכומים ומועדי הפירעון.

דא עקא, שעל אף שגירא התייצב למתן עדות בשתי ישיבות שונות ונחקר ממושכות על ידי ב"כ הנאשם, לא הוטחה בו בשום שלב הטענה כי זייף שיקים כלשהם או הוציא לגבי שיק כלשהו חשבוניות כפולות. יתרה מכך, המסמכים נ/3 ו-נ/4 כלל לא הוצגו בפני גיורא על ידי הסנגור המלומד, התזה הנוגעת לזיופם לא הוצגה בפניו והוא לא התבקש לספק כל הסבר לתמיהה העולה לדעת ההגנה ממסמכים אלה.

די בעובדות אלה על מנת להבהיר מדוע אין מקום לייחס כל משקל לטענת ההגנה לפיה זייף גיורא מסמכים כלשהם או הוציא חשבוניות כפולות. אף על פי כן ולמעלה מן הדרוש אבקש לציין כי העובדה שמדובר במספרי שיקים דומים, במובן זה שארבע הספרות האחרונות של מספרי השיקים ב-נ/3 וב-נ/4 זהות לאלה שב-ת/123 א' ו-ד', אינה מובילה בהכרח למסקנה כי מדובר באותם השיקים ממש.

לא זו אף זו, עיון מעמיק בחומר הראיות מעלה בבירור כי השיק המוזכר בחשבונית נ/4 אינו השיק ת/123 ד'. על גבי השיק שמספרו 0250 המוזכר ב-נ/4 רשום כזכור סכום של 1,230 ₪ ומועד פירעונו הנו 10.2.11. השיק שמספרו 0250 ת/123 ד' הנו על סך 10,000 ₪ וזמן הפירעון הנקוב בו הנו 24.9.11. מלכתחילה, זולת ארבע הספרות האחרונות במספרים הסידוריים של השיקים, אין כל סיבה להניח כי מדובר באותם שיקים, אך במקרה זה אין אף צורך להניח הנחות כלשהן שכן עיון בחשבונית מספר 7892 שבקלסר החשבוניות ת/166 מגלה כי ביום 3.3.11 החזיר גיורא לידי הנאשם, במסגרת עסקת ניכיון שיקים אחרים, את שיק מס' 0250 ע"ס 1,230 ₪ ז"פ 10.2.11, דהיינו את השיק המוזכר ב-נ/4. השיק המוזכר ב-נ/4 הוחזר עם כן לנאשם, בעוד השיק ת/123 ד' נותר בידיו של גיורא והופקד על ידו בחשבון הבנק שלו בספטמבר 2011, כך שאין מדובר כלל ועיקר באותו שיק ואין כל חשש או בדל ראיה למעשה זיוף כזה או אחר או להוצאת חשבוניות כפולות.

באשר לשיק המוזכר ב-נ/3, לא מצאתי בפנקס החשבוניות התייחסות ישירה כלשהי, אך קיימות אינדיקציות, בהתחשב במספרו הסידורי ובסכום הנקוב בו, כי הוא אחד מבין מספר שיקים שנמסרו לגיורא על ידי הנאשם לאחר שהתקבלו מלקוח אחר, ולא מהלקוחה המתלוננת במסגרת אישום 27. כך למשל ניתן למצוא במסמכים כי שיקים שמספרם 0244-0246 ע"ס 1,000 ₪ כל אחד, שיקים שמספריהם ומועדי הפירעון שלהם עוקבים לזה שב-נ/3 ואשר נושאים אותו סכום ממש, הוחזרו לנאשם מידי גיורא במסגרת עסקאות ניכיון שיקים המתועדות בחשבוניות 7767, 7785 ו-7806, ואין בין שיקים אלה לבין השיקים שבאישום 27, אשר הוגשו לפירעון על ידי גיורא בספטמבר 2011, דבר וחצי דבר.

הנה כי כן, עצם ההתאמה בספרות האחרונות של מספר השיק אינה מוכיחה כי מדובר בשיקים זהים, קיימות ראיות המעידות בבירור כי כלל לא מדובר באותם שיקים, ומשגורא עצמו לא עומת אפילו עם טענות אלה, אזי אין מנוס מהמסקנה כי לא עלה בידי ההגנה לבסס ולו באופן ראשוני את הטענה כי גיורא היה מעורב במעשי זיוף או בהוצאת חשבוניות כפולות.

טענת הנאשם לפיה נמסרו השיקים לגיורא למטרות ערבות בלבד ולא לניכיון:

הטענה הנוגעת לזיוף השיקים על ידי גיורא, להוצאת חשבוניות כפולות ולאי סדרים ברישום החשבוניות, נועדה לפגוע בגיעה קשה במהימנותו של גיורא ולפתוח את הפתח לאימוץ טענות נוספות שהעלה הנאשם כלפיו, טענות המבוססות אך ורק על דברי הנאשם ואשר אינן זוכות לעיגון כלשהו במסמכים, אשר תומכים כולם בגרסתו של גיורא. כפי שהובהר לעיל, לא מצאתי כל בסיס ראיתי, ולו ראשוני, אשר תומך בטענת הנאשם בדבר מעשי זיוף ואי סדרים ברישומיו של גיורא, ועל רקע זה ניתן כעת לפנות לבחינת מכלול הטענות הנוספות שהעלה כלפיו הנאשם.

בעדותו בפני ביקש הנאשם לשכנעני, בין היתר, כי את השיקים לעירבון שקיבל מלקוחותיו מסר לגיורא על מנת שישימשו בידיו עירבון לחובו של הנאשם ולא לניכיון. בהתאם לכך, כך לטענת הנאשם, קיבל מגיורא בתמורה לשיקים אלה רק החזר של שיקים ישנים לעירבון שהחזיק בידיו, ולא זכה לכל תמורה כספית. דא עקא, שטענה זו אינה עולה בקנה אחד עם החשבוניות שהונפקו לנאשם על ידי גיורא ואשר מעידות לכאורה על כך שכל השיקים המוזכרים בכתב האישום נמסרו לגיורא לניכיון ותמורתם קיבל הנאשם כסף מזומן או שווה כסף, בדמות פדיון של שיקים שנוכו בעבר על ידי גיורא וטרם הופקדו על ידו.

החשבוניות מעידות כולן על כך שתמורת השיקים בהם עסקין קיבל הנאשם מגיורא את הסכומים הנקובים על גבי השיקים, במזומן או על דרך של החלפת שיק ישן, בניכוי דמי הניכיון. כאשר עומת הנאשם בעדותו בבית המשפט עם עובדה זו טען במפגיע כי גיורא נהג לרשום על גבי החשבוניות ככל העולה על רוחו, כי נהג לרשום ששילם לנאשם במזומן על אף שלא היו דברים מעולם וכי לעיתים אף לא ביצע כל רישום בנוגע לשיקים לעירבון שקיבל מהנאשם (ראו למשל עדותו הראשית בעמ' 122 ש' 10-12, 16).

לאחר שנתתי דעתי לטענות אלה של הנאשם, אין מנוס אלא לדחות אותן מכל וכל, כניסיון בוטה וכושל נוסף לערער את מהימנותו של גיורא ואת המסקנות המתחייבות מהמסמכים המפורטים שהוגשו. אזכיר תחילה כי בשום שלב במהלך חקירותיו של הנאשם במשטרה, שלוש עשרה במספר, לא טען הנאשם כי נפל פגם כלשהו בחשבוניות שהונפקו לו על ידי גיורא. הוא אף ציין במפורש, בניגוד לדבריו בבית המשפט, כי גיורא הנפיק לו חשבונית עבור כל שיק שמסר לו (ראו ת/ש' 99-100) ובשום שלב לא טען כי החשבוניות היו כוזבות ולא תיארו את המציאות.

יתרה מכך, הנאשם עצמו אישר בחתימת ידו על גבי כל אחת מהחשבוניות את הפרטים שנרשמו בה על ידי גיורא. כיום הוא טוען כי עשה כן מחוסר ברירה ובשל כפייה מצידו של גיורא, אך מדובר בטענות בעלמא אשר אינן משכנעות כלל ועיקר ואינן תואמות את הרושם המובהק שנותר בי משמיעת הנאשם ועיון בהודעותיו המפורטות, של אדם אינטליגנטי, המנהל עסקיו באופן מוקפד, מודע היטב לזכויותיו ואינו שם את מבטחו ואת גורלו בגיורא או נותן לו יד חופשית לנפח את חובותיו באופן מלאכותי. ראוי עוד לציין כי גיורא עצמו העיד בבית המשפט ונחקר נגדית, אך בשום שלב לא הטיחה בו ההגנה כי הרישומים שרשם על גבי החשבוניות היו כוזבים.

גם עיון בחשבוניות עצמן שבקלסר ת/166 אינו עולה בקנה אחד עם גרסת הנאשם. המדובר בחשבוניות מפורטות, קפדניות ובעלות תוכן מגוון, אשר כולל לא רק ניכיון תמורת סכום במזומן אלא גם מקרים לא מעטים בהם בוצע הניכיון במלואו או בחלקו על ידי החזר שיקים ישנים לידי הנאשם וכן סיטואציות מורכבות יותר בהן שימשו השיקים למשל

לתשלום ריבית עבור הלוואה שנלקחה על ידי הנאשם ובני משפחתו, כפי שעוד יפורט. אין מדובר, אם כן, בחשבוניות לקוניות המסתפקות בכיתוב "שולם במזומן", כפי שניתן היה לצפות לפי גרסת הנאשם בעדותו, אלא בכאלה המעידות לכאורה על ניסיון אותנטי לשקף את אופן ביצוע עסקאות הניכיון בצורה מפורטת ומדויקת. הנאשם, כאמור, אישר בחתימת ידו, על גבי כל אחת מהחשבוניות, את קבלת הכספים ששולמו לו במזומן, ובנסיבות אלה אין לייחס כל משקל לגרסתו הכבושה והבלתי מתקבלת על הדעת של הנאשם, על כך שחתם על קבלת הכספים על אף שבפועל לא קיבל דבר.

ראיה נוספת המעידה על כך שהשיקים שבכתב האישום נמסרו לגיורא לניכיון ולא לצורכי עירבון בלבד, הנה הקבלה ת/165, הנוגעת לשיק בסך ₪ 85,000 מחשבונה של הגב' טליה מיינר, אשר נמסרה על ידי הנאשם לגיורא ביום 4.8.11. לגבי שיק זה מסרו הנאשם וגיורא כאחד כי הוא היה אמור לשמש בידי גיורא כעירבון בלבד, עד לפדיון חובו של הנאשם בגין שיקים שמסר לגיורא לניכיון ואשר לבקשת הנאשם לא הופקדו על ידי גיורא. והנה, עיון בת/165 מגלה כי על גבי הקבלה שמסר לנאשם עם קבלת השיק רשם גיורא במפורש כי מדובר בשיק שנמסר לו "לבטחון בלבד". רישום זה מעיד על כך שגיורא ידע להבחין הבחן היטב בין שיקים שנמסרו לו לניכיון, ובעטיים הוצאו חשבוניות מפורטות כפי שעולה מת/166, לבין שיקים שנמסרו לו לעירבון או לביטחון דוגמת השיק המוזכר ב-ת/165. עוד ניתן ללמוד ממסמך זה כי דברי הנאשם לפיהם אולץ על ידי גיורא להסוות שיקים שנמסרו לו לעירבון כשיקים שנוכו, אין להם על מה לסמוך, שכן על פי התזה שניסה הנאשם לקדם צפוי היה כי גיורא יפעל באותו אופן גם לגבי השיק ע"ס 85,000, יוציא בגינו חשבונית ויחתים את הנאשם עליה כאילו מאשר הוא קבלת הכספים. גיורא לא עשה כן ואין כל סיבה שלא לראות במסמך זה, כמו גם במסמכים ב-ת/166 משום ביטוי מדויק של המציאות.

בהתחשב בכל האמור לעיל שוכנעתי מעל לכל ספק סביר כי השיקים נשוא כתב האישום נמסרו לידי גיורא לניכיון ולא לעירבון בלבד, וכי הנאשם קיבל לידי תמורת השיקים כסף או שווה כסף, בניכוי דמי הניכיון, כמפורט במכלול החשבוניות שב-ת/166.

טענת הנאשם לפיה נפרע מלוא החוב לגיורא עוד בטרם הופקדו השיקים:

טענה מרכזית נוספת שהעלה הנאשם כלפי גיורא, הייתה הטענה כי חובו של הנאשם כלפי גיורא נפרע עוד במהלך חודש אוגוסט 2011, וכי הפקדת השיקים שנותרו בידי גיורא בחודש ספטמבר 2011, דהיינו השיקים המוזכרים בכתב האישום, הייתה בגדר ניסיון של גיורא "לעקוץ" את הנאשם ולגבות ממנו פעמיים את אותו חוב, כך שהאחריות לגרימת הנזק הכלכלי למתלוננים השונים מונחת בראש ובראשונה לפתחו של גיורא ולא לפתחו של הנאשם.

טענתו זו של הנאשם קשורה להסכם הלוואה ת/161 אשר נחתם ביום 23.2.09 בין גיורא לבין הנאשם, אמו ואחותו. במסגרת ההסכם הנ"ל הובהר כי מטרתו לספק בטוחה חדשה לחוב של הנאשם לגיורא בסכום של ₪ 450,000, אשר נוצר כתוצאה משיקים שמסר הנאשם לניכיון, קיבל את תמורתם מגיורא, אך ביקש שלא להפקידם. בנסיבות אלה

הוסכם לראות בסכום החוב הנ"ל כהלוואה למשך 24 חודשים בריבית חודשית של 1%, כך שמידי חודש עד ליום 28.2.11 ישלמו הלווים לגיורא סכום של ₪ 4,500 + מע"מ, ובתום התקופה תוחזר הקרן. כבטוחה להלוואה שועבדו חלקן של האם והאחות בדירה שבבעלות האם ונרשמה משכנתא על הדירה לטובת גיורא.

גיורא והנאשם תיארו כל אחד את המגעים לקראת חתימת הסכם ההלוואה מנקודת מבטו, כאשר כל אחד מהם טוען כי האחר הוא שיזם העסקה, אך לסוגיה זו אין חשיבות של ממש, והעיקר הוא כי גובש הסכם אשר אפשר את המשך עבודתם המשותפת של הנאשם וגיורא, בכך שהנאשם מנע הפקדת השיקים שברשות גיורא ושמר על האפשרות להמשיך ולנכות שיקים, בעוד גיורא זכה בבטוחה משמעותית להחזר החוב.

בהמשך, כפי שניתן גם ללמוד מהחשבוניות ת/166, שילם הנאשם מפעם לפעם את דמי הריבית החודשיים עבור ההלוואה, בדרך כלל באמצעות שיקים שמסר לניכיון. בשלב מסוים נפטרה אמו של הנאשם ולאחר שהוסדרו הליכי הירושה והדירה נמכרה, הועברו ביום 10.8.11 לידיו של גיורא יתרת הסכומים בגין קרן ההלוואה והריבית שטרם שולמה, כאמור בחשבונית שמספרה 8035, אשר סומנה ת/164.

כחודש ימים בלבד לאחר פירעונה המלא של ההלוואה, הפקיד כאמור גיורא את השיקים המפורטים בכתב האישום בחשבונו. לטענת ב"כ הנאשם בסיכומיו, ביצע בכך גיורא מעשה מרמה שכן לטענתו שימשו השיקים הנ"ל כעירבון נוסף לאותו חוב ממש, ומשנפרעה ההלוואה במלואה, כוסה החוב, ולא היה עוד מקום להפקיד את השיקים בניסיון לגבות את אותו חוב פעם נוספת.

לאחר שנתתי דעתי לטענה זו, שוכנעתי כי אין בה ממש. מהעדויות כולן, לרבות אלה של הנאשם עצמו (ראו עמ' 139 ש' 15-16) עולה כי מקורו של החוב בסך ₪ 450,000, אשר הובטח בהלוואה, בשיקים שניכה הנאשם אצל גיורא עד למועד חתימת ההסכם, דהיינו עד ליום 23.2.09, ואינו נוגע לחובות מאוחרים יותר אשר נוצרו, ככל שנוצרו, כתוצאה מניכיון שיקים חדשים לאחר מועד חתימת ההסכם. והנה, אין חולק, והמסמכים שהוגשו אף מדברים בהקשר זה בעד עצמם, כי כל השיקים המוזכרים בכתב האישום התקבלו בידי הנאשם והועברו לגיורא חודשים רבים לאחר חתימת הסכם ההלוואה. מנתונים אלה עולה בבירור כי בגין השיקים בהם עסקינן, שיקים חדשים שהתקבלו לאחר חתימת הסכם ההלוואה, ושנוכו אך טרם נפרעו, נוצר חוב חדש של הנאשם כלפי גיורא, חוב אשר אינו כלול במסגרת ההלוואה ואינו מובטח על ידי הבטוחות שבה.

על כך משיב ב"כ הנאשם שגיורא, בתחכמו הרב, גרם לנאשם להחליף את השיקים הישנים, שהתקבלו בידו לפני ההלוואה ואשר נכללו במסגרת החוב המובטח בה, בשיקים חדשים, כך שלא ניתן יהיה לקשור את השיקים המקוריים לאלה שהוצגו לפירעון ולזהות הקשר בין החוב המובטח בהלוואה לבין החוב המעוגן בשיקים שבכתב האישום. אלא שלטענה זו אין כל ביסוס בחומר הראיות ועיון בחשבוניות ת/166, הנוגעות לניכיון השיקים המוזכרים בכתב האישום, מגלה כי הן אינן מעידות על החלפת שיקים ישנים, שניתנו לגיורא על ידי הנאשם בטרם נחתם הסכם ההלוואה. לפיכך, אין מנוס מהמסקנה כי השיקים נשוא כתב האישום לא נכללו במסגרת החוב שהובטח בהסכם ההלוואה, וגיבשו חוב עצמאי נוסף של הנאשם כלפי גיורא, מעבר לחוב המוגן בבטוחות שבהסכם ת/161. עוד ניתן ללמוד מספר השיקים הכלול בת/166 כי מאז חתימת הסכם ההלוואה בפברואר 2009 ועד להפקדת השיקים על ידי גיורא בספטמבר 2011,

ניכה הנאשם אצל גיורא שיקים חדשים בהיקף כולל של כמיליון ₪, אשר מטבע הדברים לא נכללו במסגרת החוב שהובטח בהסכם ההלוואה, ואין פלא כי נוצר בגין עסקאות אלה חוב חדש ונוסף בהיקף משמעותי.

בהתחשב בעובדות אלה, דומה כי אין כל חשיבות לשאלה האם בעקבות חתימת הסכם ההלוואה החזיר גיורא לידי הנאשם את השיקים הישנים שבעקבות ניכונם נוצר החוב בסך 450,000 ₪ שהובטח בהסכם ההלוואה. הסנגור המלומד הקדיש חלק ניכר מחקירתו הנגדית של גיורא לסוגיה זו, בניסיון לבסס את הטענה כי על אף חתימת הסכם ההלוואה המשיך גיורא להחזיק באותם שיקים ישנים. מנגד, טען גיורא כי לאחר חתימת ההסכם החזיר את השיקים הנ"ל לידי הנאשם, וכי במשרדו מצויים אף צילומים של השיקים עם אישור מטעמו של הנאשם לכך שהוחזרו לידיו. מסמכים אלה לא הוצגו לעיוני ובמענה לשאלות הסנגור אישר גיורא כי בחקירותיו במשטרה לא סיפר על החזרת השיקים וכי בהסכם ההלוואה אין זכר לתניה מעין זו, אך עמד על גרסתו לפיה הוחזרו השיקים לנאשם. לאור התמיהות עליהן הצביע ב"כ הנאשם, אכן לא ברור מה עלה בגורלם של שיקים ישנים אלה, על אף שראוי לציין כי ההגנה לא טרחה לעמת את גיורא עם גרסת הנאשם לפיה ביקש הנאשם לקבל חזרה את השיקים וגיורא הסכים להחזיר לו רק 3-4 מתוכם. עם זאת, משאין חולק כי מעולם לא ניסה גיורא להפקיד שיקים אלו ומשלא נמצא כל בסיס לטענה כי אותם שיקים ישנים הוחלפו בשיקים החדשים יותר שעומדים ביסוד בכתב האישום, אין לסוגיה זו כל חשיבות להכרעה בהליך שלפני.

אינדיקציה נוספת לטענותיו כלפי גיורא בנוגע לגבייה כפולה של החוב מבקש ב"כ הנאשם למצוא בכך שלא נעשה ניסיון מצידו של גיורא לפרוע את החוב החדש, שנוצר בגין השיקים שנוכו לאחר חתימת הסכם ההלוואה, בעת שהנאשם ובני משפחתו פרעו ההלוואה מכספי הדירה שנמכרה באוגוסט 2011. הדעת נותנת, כך טוען הסנגור המלומד, כי אילו אכן היה קיים חוב משמעותי נוסף של הנאשם לגיורא, מעבר לזה המובטח בהלוואה, היו גיורא ובא כוחו מעלים נושא זה במסגרת ההתדיינות סביב פירעון ההלוואה ומנסים לגרום לכיסוי החוב הנוסף מיתרת הכספים שהתקבלו בגין מכירת דירת אמו של הנאשם. בפועל, העידו עוה"ד יחזקאל לוי, הנאשם ואחותו כי נושא זה כלל לא עלה, וגם גיורא לא טען כי דרש שהחוב הנוסף ייפדה מכספי הדירה. ב"כ הנאשם מבקש לראות בכך אינדיקציה לכך שבפועל לא היה קיים כל חוב נוסף, וכי לאחר שקיבל לידי החזר מלא של החוב במסגרת הפירעון המלא של ההלוואה, ניצל גיורא את העובדה שנתרו בידי שיקים ישנים, והפקיד אותם בניסיון לגבות פעם נוספת חוב שכבר נפרע.

מדובר בטענה שובת לב, אך התמונה העולה מחומר הראיות שונה בתכלית השינוי. כבר בהודעתו הראשונה במשטרה ת/1 בשורות 17-19 הודה הנאשם כי גם לאחר פירעון ההלוואה, היה חייב עדיין לגיורא "**הרבה כסף**". בהמשך טען אמנם כי סבר שהסכום שדורש ממנו גיורא מופרז, אך אישר כי המשיך לשלם לו סכומים קטנים על חשבון החוב ואף מסר לו לביטחון את השיק של טליה מיינר בסך 85,000 ₪, על מנת למשוך את הזמן ולאפשר לעצמו ארכה עד ליום 1.9.11, לגיוס סכומי כסף להחזר החוב ולפדין השיקים המוחזקים עדיין בידי גיורא. דברים דומים מסר הנאשם בנושא השיק של טליה מיינר גם בהודעתו ת/3 בשורות 65 ואילך וב-ת/11 שורות 207-217. כזכור, מדובר בשיק שנמסר לגיורא על ידי הנאשם ביום 4.8.11, כשבוע לפני הפירעון המלא של ההלוואה, וההתנהלות סביב מסירת שיק זה מבהירה בעליל כי הנאשם ידע היטב שמעבר לחוב המעוגן בהסכם ההלוואה קיים חוב משמעותי נוסף, המתבטא בשיקים הרבים שנוכו על ידי גיורא לאחר חתימת הסכם ההלוואה וטרם נפרעו או נפדו.

על ידיעה זו ועל העובדה כי בשום שלב לא העלים גיורא מפני הנאשם את דבר קיומו של חוב משמעותי נוסף, אשר אינו

מעוגן בהלוואה, תעיד גם ההתנהלות סביב הפקדת מספר מצומצם של שיקים על ידי גיורא ביום 17.7.11. במועד זה הפקיד גיורא כעשרה שיקים שהוחזקו על ידו, לאחר שתמורתם שולמה לנאשם בעסקת ניכיון, אך לבקשת הנאשם לא הופקדו וטרם נפדו על ידו. גיורא הסביר בהודעתו ת/168 בשורות 156-161 כי לאחר ששמע מהנאשם שהוא זקוק להלוואה ושמצבו הכלכלי בכי רע, החליט להפקיד את השיקים המוחזקים על ידו ואשר מאז המועד הנקוב לפירעונם לא חלפה חצי שנה. הנאשם עצמו מאשר ב-ת/3 שורות 40-44 כי גיורא אכן הסביר לו שהפקיד את השיקים בשל החשש שהנאשם לא יוכל לעמוד בפירעון החוב. עוד מסר שם הנאשם כי הצליח לשכנע את גיורא שלא להפקיד שיקים נוספים וליתן לו ארכה נוספת לתשלום החוב, ובמסגרת זו אף מסר לו בתחילת אוגוסט את השיק המדובר של טליה מיינר.

התמונה המצטיירת מנתונים אלה הנה אם כן כי לצד הליכי מימוש הדירה והחזר ההלוואה התנהל דו שיח ומו"מ בין הנאשם לבין גיורא לגבי קיומו של חוב נוסף הנעוץ בשיקים שנכחו לאחר חתימת ההסכם, אך לא הופקדו ואף לא נפרעו על ידי הנאשם. הנאשם היה מודע היטב לקיומו של חוב זה ואף נקט בדרכים שונות על מנת לדחות את התשלום ולעכב את הפקדת השיקים בחשבון הבנק של גיורא. אשר על כן, טענת ההגנה לפיה שמר גיורא בסוד את כוונתו להפקיד את השיקים לאחר פירעון ההלוואה ואת עצם קיומו של חוב משמעותי נוסף, החורג מהיקף החוב המובטח בהסכם ההלוואה ת/161, הנה טענת שווא אשר אינה עולה בקנה אחד עם דברי הנאשם עצמו בחקירותיו במשטרה. לפיכך, אין כל בסיס לטענה כי גיורא "עקץ" את הנאשם, או ניסה לגבות ממנו חוב שכבר נפרע בעבר בכך שהפקיד את השיקים שהיו ברשותו כמפורט בכתב האישום. בהפקדת השיקים, פעל גיורא לגביית חוב שלו היה זכאי כדיון, ואין לנאשם עילה משפטית לבוא עמו בטרוניה על כך.

ההסכמות בין גיורא לנאשם בנוגע לאפשרות הפקדת השיקים והשלכותיהן לענייננו:

על אף הממצאים שפורטו עד כה מבקש הנאשם לקבוע כי חלק ניכר באשמה הכרוכה בנזק שנגרם ללקוחותיו המתלוננים, נעוץ בכך שגיורא החליט בסופו של יום להפקיד את השיקים, על אף שסיכמו ביניהם כי גיורא לא יפקיד שיק כלשהו, שנמסר לו על ידי הנאשם, מבלי לקבל לכך את אישורו המוקדם של הנאשם, הסכמה שאף מומשה על ידי גיורא לאורך כל שנות הפעילות המשותפת עד להפקדות החד צדדיות שביצע ביולי ובספטמבר 2011.

ככל שמתייחסים הדברים לעצם קיומה של הסכמה מעין זו, הרי דומה כי אינם שנויים כלל במחלוקת שכן גיורא עצמו מאשר (ראו למשל ת/168 ש' 135-138) שעל פי הסיכום בינו לבין הנאשם, לא היה אמור להפקיד שיקים כלשהם שקיבל מהנאשם, מבלי לקבל קודם לכן את אישור הנאשם. כמו כן, אין חולק כי את ההפקדות ביולי ובספטמבר 2011 ביצע גיורא על דעת עצמו, שלא בהסכמת הנאשם ואף בניגוד מוחלט לרצונותיו של הנאשם. במובן זה, צודק הנאשם בטענתו כי לא היה מעוניין בהפקדת השיקים ובנזק המייד שייגרם בעקבות ההפקדה ללקוחות שמסרו לו את השיקים. אלא שכפי שיובהר מיד אין לו לנאשם על מי להלין זולת על עצמו, ובוודאי שאין ביכולתו לגלגל את האחריות לנזקים שנגרמו למתלוננים אל כתפיו של גיורא.

אחת השאלות השנויות במחלוקת בין הנאשם לגיורא נוגעת לשאלה האם ידע גיורא שהשיקים שניכה עבור הנאשם הנם בחלקם שיקים שנמסרו לו על ידי לקוחות למטרות עירבון בלבד, עד להחזרת המכשירים שניתנו להם לתקופת ניסיון. הנאשם טען בכל הזדמנות כי גיורא היה מודע לכך היטב, ואילו גיורא הכחיש זאת בעימותים שנערכו ביניהם ובעדותו

בבית המשפט. בהתחשב באינטנסיביות הגבוהה של העבודה המשותפת לאורך השנים ובפרקי הזמן הממושכים בהם החזיק גיורא, לבקשת הנאשם, בשיקים שנוכו, לאחר מועד הפירעון הנקוב בהם, קשה לקבל את הטענה כי גיורא לא היה מודע כלל לסיבה בעטיה ביקש הנאשם ששיקים אלה לא יופקדו לעולם, אלא ייפרעו או יוחלפו בשיקים חדשים. יחד עם זאת, הבהיר הנאשם עצמו בהודעתו ת/4 בשורות 72-86 כי על אף ששיתף את גיורא בכך שחלק מהשיקים שמסר לו התקבלו אצלו כשיקים לעירבון, הרי שלא גילה לו כי המכשירים הוחזרו וכי אמור היה להחזיר את השיקים ללקוחות ולא עשה כן. לדבריו: "**לא סיפרתי לו בכלל איך מתנהל העניין**" (שם, ש' 77) וכשנשאל בשורה 82 האם הסביר לגיורא מדוע נאסר עליו להפקיד את השיקים, לא השיב תשובה עניינית. אשר על כן, על פי דברי הנאשם עצמו, לא היה גיורא מודע כלל למעשי המרמה שביצע כלפי הלקוחות ולהיקפם.

אם נבחן על יסוד נתונים אלה את מהלך הדברים מנקודת מבטו של גיורא, דומה כי הפקדת השיקים בחודשים יולי וספטמבר 2011 היוו חלק מהתנהלות עסקית סבירה ומקובלת, גם אם היה בה משום סטייה משיטת העבודה המוסכמת לאורך שנים עם הנאשם. גיורא שילם הרי לנאשם בפועל סכומי כסף ניכרים במסגרת עסקאות ניכיון השיקים, ומשנמנע הנאשם לאורך זמן מפדיון השיקים ולא התיר הפקדתם, נצבר באופן טבעי חוב כספי אשר הלך וטפח ככל שחלף הזמן. כאשר לעובדה זו הצטרף חשש ממשי כי הנאשם לא יוכל לעמוד בפירעון החוב, וזאת לנוכח קשייו בפירעון השיקים ובהחלפתם בשיקים חדשים, ניתן להבין מדוע פנה גיורא אל הפקדת השיקים המוחזקים בידיו כמקור חלופי לגביית סכום החוב. כפי שכבר הובהר בפרק הקודם, בטרם עשה כן אף העניק גיורא לנאשם ארכה, ומשזה לא עמד בהתחייבויותיו ולא פרע את החוב או סיפק שיקים חלופיים חדשים, לא נותרה למעשה בידי גיורא דרך אפקטיבית לגביית החוב וזאת הפקדת השיקים. מדובר בתוצאה טבעית של התנהלות הנאשם, וגם אם לתחושת הנאשם היה מקום כי גיורא יעניק לו ארכה נוספת וימנע מהפקדת השיקים, וזאת לאור יחסי האמון הממושכים שהתקיימו ביניהם, הרי שמנקודת מבט עסקית קשה לבוא בטרניה כלשהי לגיורא על כך שעשה שימוש בשיקים, בדיוק למטרה לה נועדו, דהיינו להבטחת תשלום חובו של הנאשם כלפיו.

אל הנאשם, לעומת זאת, ניתן גם ניתן לבוא בטרניה באשר לגרימת הנזק הכלכלי למתלוננים, שכן הוא היה מודע היטב למקורם של השיקים, לכך שהתקבלו בידו על יסוד טענות שווא ולכך שפירעונם יהיה בבחינת גזל ממש. הנאשם טען כזכור כי לאורך השנים כולן עשה מאמצים למנוע הפקדת השיקים ופדה חזרה מידי גיורא שיקים רבים נוספים שהתקבלו מידי לקוחותיו באופנים דומים, וזאת על מנת למנוע גרימת הנזק ללקוחות. לטענה זו סימוכין מסוימים בחומר הראיות, אך ראוי לציין כי לצד הרצון למנוע את הנזק ללקוחות, היה הנאשם גם מודע היטב לכך שהפקדת השיקים תחשוף את פעולות המרמה שביצע ותביא להתמוטטות עסקיו וגם אינטרס אישי זה שלו עמד ביסוד התנהלותו (ראו למשל ת/1 ש' 29-34). מכל מקום, גם אם ביקש הנאשם למנוע הנזקים לעסקו וללקוחותיו, הרי שבמצב העברת השיקים לידיו של גיורא, ובוודאי בעת שיצר בהתנהלותו חוב כספי בהיקף של מאות אלפי ₪ לגיורא, נטל את הסיכון כי בסופו של יום ישמשו השיקים, כפי ששימשו בפועל, לפירעון אותו חוב.

מודעותו של הנאשם לאפשרות כי השיקים אכן יופקדו על ידי גיורא על מנת לפרוע החוב עולה בבירור ממגוון רחב של ראיות. באשר למצב בחודשים האחרונים בטרם הפקדה, עולים הדברים בבירור מדברי הנאשם עצמו ב-ת/1, אך גם לאורך השנים שקדמו לכך מעידות הראיות על מודעות זו של הנאשם. כך למשל, חתם הנאשם חתימת ערבות אישית על כל אחד מהשיקים שמסר לגיורא לניכיון, למעט על השיק בסך 85,000 של טליה מיינר, אשר אמור היה כזכור לשמש בידי גיורא לביטחון בלבד. כאשר נשאל הנאשם מדוע לא חתם כערב על שיק זה הסביר ב-ת/111 ש' 235-238 כי גיורא

לא אמור היה להפקיד שיק זה ולכן לא החתים אותו כערב. מתשובתו זו עולה בבירור מודעותו לכך שהשיקים האחרים מיועדים היו, אם לא יפרעו בסופו של יום, להיות מופקדים לפירעון החוב.

מסקנה דומה מתבקשת גם מטענתו, עמה לא עומת גיורא משום מה, לפיה בשלב מסוים ביקש ממנו גיורא שלא למסור לידי שיקים עם רישום "לעירבון בלבד", בקשה אותה ניתן להבין רק על יסוד החשש כי גיורא לא יוכל לפרוע שיקים מעין אלה באמצעות הפקדתם בבנק. לבסוף, ראוי להזכיר את המובן מאליו, כי הנאשם קיבל מגיורא סכומי כסף תמורת השיקים ושילם לגיורא ריבית בעת החלפת שיקים ישנים בחדשים, משמע היה מודע היטב לכך שהשיקים המוחזקים בידי גיורא מגלמים חוב כספי ניכר, אשר מטבע הדברים, בהעדר בטוחות אחרות, מובטח על ידי האפשרות של הפקדת השיקים עצמם.

הנה כי כן, גם אם ציפה הנאשם מגיורא שלא להפקיד את השיקים וראה בהפקדתם משום חוסר לויאליות והפרת אמון מצידו של גיורא, הרי האחריות המשפטית לסיכון כספם של המתלוננים מוטלת כל כולה על כתפיו של הנאשם ואין מקום לגלגלה אל גיורא, אשר לא היה מחויב כלפי הלקוחות ופעל לגביית חוב המגיע לו כדין מידי הנאשם.

גיורא צ'רקוב - סיכום:

בעת שהעיד בבית המשפט ניכר היה כי גיורא אינו שש לחשוף את עצמו ואת עסקיו לעיניהם של גורמים חיצוניים. עדותו בפני, כמו גם הודעותיו במשטרה, היו נוקבות וענייניות, אך לוו בחשדנות ובהתייחסויות לקונויות למסמכים ולשאלות שהוצגו. אף על פי כן, לאחר שנתתי דעתי למכלול הראיות שהוצגו בפני, אני סבור שניתן לתת בדבריו אמון מלא. הרושם הכללי שהותיר בעדותו היה אמין. על אף קשיים מסוימים בשיתוף הפעולה עם הסנגור, מסר גיורא בהסכמה וללא הסתייגות את ספרי השיקים והחשבוניות לתקופות הרלבנטיות לעיון הצדדים, וכפי שכבר הובהר כל טענותיו מעוגנות היטב במסמכים שהוצגו. ככל שנתגלו פערים בין דבריו לבין גרסת הנאשם, נמצאו כמפורט לעיל ראיות משמעותיות המאמתות את גרסתו וסותרות את דברי הנאשם. אשר על כן, קיימת עדיפות מובהקת לגרסת גיורא על פני גרסת הנאשם, ויש לדחות את מכלול הטענות שהעלה הנאשם נגדו. משכך הם פני הדברים, לא נותר לי אלא לבחון את חומר הראיות שהוצג בפני לגבי 11 האישומים שנותרו שנויים במחלוקת מהבחינה העובדתית, ולהכריע את הדין בכל אחד ואחד מהם על פי נסיבותיו, ולכך אפנה כעת.

האישומים השנויים במחלוקת - קווים כלליים להכרעה:

כפי שהבהרתי בפתח הכרעת הדין, הודה הנאשם בעובדות 21 מתוך 32 האישומים שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן בשנית. כפירתו ב-11 האישומים הנוספים מתמקדת ככלל בטענות המיוחסות לו באישומים אלה בנוגע לגניבת שיקים בעת שביקר בביתם של לקוחות שונים וזיזופם של אותם שיקים לצורך ביצוע עסקאות ניכיון אצל גיורא. הנאשם אינו כופר בכך שמסר השיקים הללו לידי גיורא, אך לטענתו מדובר גם כאן, כמו באישומים בהם הודה, בשיקים לעירבון שנמסרו לו על ידי הלקוחות ולא בשיקים שגנב וזיזף.

במסגרת הסיכומים העלה ב"כ הנאשם מספר טענות כלליות, המתייחסות למרבית האישומים שבמחלוקת, ואשר מצדיקות לטעמו את אימוץ גרסת הנאשם, או לכל הפחות מקימות ספק בנוגע לאשמתו. מתוך טענות אלה אני מוצא לנכון להזכיר שתי סוגיות, אשר לטעמי אכן עשויות, במקרים המתאימים ובהתחשב במכלול הראיות שהובאו לגבי כל אישום ואישום, לסייע לנאשם בביסוס הספק הסביר.

טענה ראשונה מסוג זה הנה כי באף אחד מהמקרים בהם טוענת המאשימה כי הנאשם זייף שיק כזה או אחר, לא נשלחו השיקים המקוריים, או צילומיהם, לבדיקה מטעמו של מומחה מז"פ, על אף שלא הייתה כל מניעה לעשות כן. גם במהלך הדיון בפני ביקשה ההגנה באחד המקרים להעביר שיקים לבחינת מז"פ, אך נוכח התנגדות המאשימה ומכלול הראיות שהיו בפני לא מצאתי מקום לעשות כן. אמנם אין פירושו של דבר כי בהעדר חוות דעת מומחה מתחייב זיכוי אוטומטי מחמת הספק בכל אישום ואישום, אך ברי כי במקום בו מתעוררים, לאור הראיות הקיימות בפועל, סימני שאלה כלשהם, הרי שאלה מתעצמים לנוכח המחדל שבהעדר חוות דעת מקצועית, ועשויים להביא במקרים המתאימים לקביעה בדבר קיומו של ספק סביר.

טענה שנייה, שאף היא אינה משוללת יסוד, נוגעת למגבלותיו ולאופיו של הזיכרון האנושי ולפער הזמנים הרב הקיים במרבית המקרים בין מועד הגעת השיקים לידי הנאשם, החל מאמצע שנת 2009 ואילך, לבין מועד הגשת התלונות לקראת סוף שנת 2011, לאחר הפקדת השיקים על ידי גיורא. על רקע זה טוען הסנגור כי בשל חלוף הזמן קיימת אפשרות כי מתן שיק העירבון, אשר לא נפרע, נשתכח ממוחם של המתלוננים, וכשהתברר להם בדיעבד ששיק מטעם הופקד בחשבונו של גיורא, סברו הם בתום לב כי מדובר בשיק גנוב ומזויף, על אף שבפועל מסרו אותו מרצונם כעירבון. אמנם מדובר בסברה, אשר אינה אלא בגדר הסבר אפשרי לאירועים, אך בשל ההיגיון שבצידה מצאתי לנכון לציין ולהתחשב בה, באותם מקרים בהם מותרות הראיות מקום לפרשנות מעין זו.

לצד דברים אלה יש לציין כי טענתו העיקשת של הנאשם לפיה לא עסק בגניבה ובזיוף של שיקים, אינה עולה בקנה אחד עם עובדות האישומים בהן הודה ללא הסתייגות. כפי שעולה מעובדות האישומים 28, 29, 30 ו-31 גנב הנאשם מספר לא מבוטל של שיקים מבני משפחה וממכרים, זייף אותם ומסר אותם לנושים שונים. יתרה מכך, מאישומים 23 ו-25 עולה כי הנאשם נהג באופן דומה לא רק כלפי מעגל מקורביו הראשון, אלא גם כלפי לקוחות וביניהם רות סיוון ויגאל גור.

בהתחשב בנתונים בסיסיים אלה אבחן כעת כל אחד מהאישומים לגופו.

האישום השלישי:

על פי עובדות האישום השלישי הגיע הנאשם ביום 11.6.09 לביתו של המתלונן, יוסף אברמוביץ, לצורך שדרוג המכשיר שהיה ברשות המתלונן. הנאשם השאיר מכשיר חדש לשימוש של המתלונן וביקש ממנו למסור שיק "פתוח" שימולא על ידו מאוחר יותר בסך של כ- 500 ₪ עבור ההפרש בין המכשיר הקיים ובין המכשיר המשודרג, תוך שהוא מוסר בכזב כי איננו זוכר את העלות המדויקת של המכשיר. המתלונן מסר לנאשם שיק פתוח, חתום על ידי בנו קובי, ובסמוך לאחר

מכן, זייף הנאשם את תוכן השיק בכך שמילא פרטיו בסך של 12,000 ₪ וביום 3.9.09 מסר אותו לניכיון אצל גיורא. גיורא הפקיד את השיק בספטמבר 2011, ולאחר שהשיק חזר מחוסר כיסוי הגיש תביעה לתשלום החוב, במסגרתה שולמו לבסוף על ידי בני משפחת המתלונן 7,000 ₪, במסגרת הסכם פשרה עם גיורא, וכן 870 ₪ שכ"ט עו"ד. לנאשם מיוחסות באישום זה עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף.

בעדותו בפני מסר המתלונן כי במהלך שנת 2009 ביקש לשדרג ממכשיר נשימה חצי אוטומטי למכשיר אוטומטי. הנאשם נטל את המכשיר הישן, סיפק את החדש וביקש שיק פתוח שכן אינו זוכר במדויק את ההפרש, וכשיגיע למשרד יעדכן אותו בנוגע לסכום הסופי, אשר אמור היה להיות כ-500-600 ש"ח. על יסוד דברים אלה מסר המתלונן לנאשם שיק פתוח וחתום שהשאיר לו בנו. כעבור שנתיים גילה כי בחשבונו הופקד אותו שיק על ידי גיורא, כשעליו מתנוסס סכום של 12,000 ₪, סכום אשר לעולם לא היה מסכים לשלם עבור השדרוג. המתלונן נחקר נגדית על ידי הסנגור המלומד, ובמהלך החקירה התברר כי לוחות הזמנים עליהם דיבר המתלונן מוטלים בספק, כך שאין וודאות שאותו שדרוג מדובר התרחש בשנת 2009. גם תעודת המשלוח נ/5, מיום 11.6.09, מקימה ספק דומה לגבי לוחות הזמנים, שכן אין היא משקפת עסקת שדרוג, אלא פעולת כיוון והתאמה מחדש של מכשיר קיים. גם עדות בנו של המתלונן, קובי אברמוביץ, לא סייעה בהבהרת התמונה, שכן על אף שזיהה את חתימתו על גבי השיק - שהוגש וסומן ת/155 - ומסר כי הפקיד בידי אביו שיק אחד בלבד לצורך שדרוג מכשיר נשימה, הרי שלא זכר במדויק מתי אירע הדבר ולא יכול היה לומר בוודאות כי מדובר באירועים משנת 2009.

באשר לגרסת הנאשם, הרי שטענותיו בעת שנחקר במשטרה בסוגיה זו ובעדותו בבית המשפט לא היו אחידות. במשטרה, בהודעתו ת/10 ש' 1-49, הכחיש כי קיבל מהמתלונן שיק פתוח. לדבריו, ביקש המתלונן להסב עבורו מכשיר ששימש קודם לכן את אשתו. בטרם עשה כן, סיפק לו הנאשם מכשיר אבחון מעבדתי, ותמורתו קיבל את השיק המוזכר באישום כעירבון. את השיק מסר לגיורא, כפי שעשה עם כל השיקים האחרים שקיבל, ועם השבת המכשיר לידי, החזיר למתלונן צילום בלבד, בדומה לטכניקה בה נקט באישומים אחרים כמפורט לעיל. בעדותו בבית המשפט, לעומת זאת, אישר כי המתלונן ואשתו שדרגו מכשיריהם לאוטומטיים וכי השיק הנ"ל התקבל במסגרת השדרוג. עוד משתמע מדבריו, אם כי הדברים אינם מצוינים מפורשות (ראו עמ' 126 ש' 30 - עמ' 127 ש' 6 לפרוטוקול), כי אכן קיבל שיק פתוח, אך המתלונן ידע כי הפער אמור להיות גבוה בהרבה מ-500 ₪. לדבריו, המכשיר נשאר בידי המתלונן, אשר לא התעניין בגורל השיק, ועל כן התייחס אליו הנאשם כאל שיק לעירבון. סוגיות אלו לא נדונו שוב במהלך חקירתו הנגדית של הנאשם.

לאחר שנתתי דעתי למכלול הראיות הללו, ועל אף שבבית המשפט מסר הנאשם גרסה כבושה, אשר אינה עולה בקנה אחד עם הפרטים שמסר בחקירתו במשטרה, ומבלי להתעלם מהרושם השלילי שהתקבל מגרסתו זו וממהימנותו בכלל, נותר בליבי ספק מסוים. הספק נוגע לשאלה האם התקבל השיק בו מדובר במהלך עסקת השדרוג או שמא, כפי שמסר הנאשם בגרסתו הראשונה במשטרה, מדובר בשיק לעירבון כנגד מכשיר מעבדתי שנמסר זמנית למתלונן, אגב כוונן מחודש של המכשיר שברשותו. ספק זה הנו תולדה של אי יכולתם של המתלונן ובנו לקשור בין פעולת השדרוג לבין המועדים הרלבנטיים בשנת 2009 ושל תעודת המשלוח נ/5 המתארת פעולת התאמה וכוונן מחודש של מכשיר ולא עסקת שדרוג.

אין ספק כי קיים קושי ממשי לתת אמון בגרסה כלשהי של הנאשם, וכי קיימת עדיפות ברורה לעדויות המתלונן ובנו, אך לנוכח סימני השאלה שהתעוררו ובהתחשב בפרק הזמן הרב שבין משיכת השיק לבין הגשת התלונה, נותר בליבי ספק, ממנו ייחנה הנאשם. יחד עם זאת, ספק זה אינו מביא לכדי זיכוי מוחלט מהאישומים שכן אימוץ גרסת הנאשם ב-10/10, ולו מחמת הספק, מחייבת הרשעתו לכל הפחות בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לנוכח קבלת השיק לעירבון על יסוד מצג שווא, בדומה לאישומים בהם הודה והורשע.

האישום התשיעי:

האישום התשיעי, המתייחס למתלונן יעקב חוטין, כולל שני נדבכים עובדתיים, שרק אחד מהם שנוי במחלוקת. חלקו הראשון עוסק בשיק על סך 8,000 ₪ שנמסר לנאשם כעירבון עבור מכשיר נשימה חלופי שמסר למתלונן כעת שלקח את המכשיר הקבוע שברשותו לתיקון. כמו במקרים רבים אחרים, במקום להשיב את השיק למתלונן עם החזרת המכשיר, מסר הנאשם את השיק המקורי לגיורא בניכיון, ואילו למתלונן מסר צילום גזור ומזויף של השיק. חלק זה של האישום אינו מוכחש על ידי הנאשם ומחייב כשלעצמו הרשעת הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, ושימוש במסמך מזויף.

כפירת הנאשם מתייחסת אם כך רק לחלקו השני של האישום, בו מואשם הנאשם בגניבת שיק השייך למתלונן, זיופו ע"ס 11,000 ₪ ומסירתו לגיורא לניכיון, באופן שהביא בסופו של דבר, לאחר הפקדת השיק וחזרתו, להוצאות כספיות ניכרות למתלונן.

המתלונן העיד בפני והדגיש את יחסי האמון ששררו בינו לבין הנאשם לאורך שנים רבות ואת הפגיעה הקשה שחש כתוצאה מהתנהלות הנאשם. הוא ציין כי העריך מקצועית את הנאשם, סמך על דעתו ואף סיפק לו הלוואה בסך 15,000 ₪, אשר הוחזרה כדין. באשר לשיק השנוי במחלוקת, טען המתלונן כי עיון בצילום השיק, אשר הופקד בינתיים על ידי גיורא, מגלה כי החתימה וכתב היד שעל השיק אינם שלו וכי מדובר בזיוף. לצד דברים אלה, אישר המתלונן בחקירה הנגדית כי במהלך השנים החליף מכשירים רבים ואף קיבל מכשירים לניסיון, כנגדם מסר בכל פעם לנאשם שיק לעירבון. במסגרת זו, לא שלל המתלונן את האפשרות כי אחד מאותם שיקים לעירבון היה על סכום של 11,000 ₪ ואף אישר כי אילו היה מזהה את כתב ידו על השיק, היה מאשר כי מדובר בשיק מטעמו, על אף שהסכום אינו נראה לו.

הנאשם, מצידו, טען בעדותו בבית המשפט כי גם השיק הנוסף בסך 11,000 ₪ התקבל בידו מידי המתלונן כשיק עירבון, והועבר על ידו לגיורא לניכיון ככל השיקים האחרים. לאחר שנתתי דעתי לראיות שהובאו בפני, אני סבור כי גם באישום זה נותר ספק סביר וכי לא הוכח מעל לכל ספק כי השיק נגנב וזויף על ידי הנאשם. כפי שעולה מעדות המתלונן, נשענת בסופו של דבר טענת הגניבה והזיוף רק על כך שהוא אינו מזהה חתימתו ואת כתב ידו על גבי צילום השיק, והוא אינו מכחיש את עצם האפשרות כי מסר לנאשם שיק לעירבון בסך 11,000 ₪. הצילום עצמו, אשר הוגש לעיוני וסומן ת/154, הנו מאיכות נמוכה ומקשה על קביעת ממצאים וודאיים. לכך מצטרפת העדרה של חוות דעת מקצועית מטעם מז"פ, והתוצאה היא כי קיימת אפשרות, שאת סבירותה לא ניתן לשלול, לפיה מדובר גם כאן בשיק עירבון שנמסר לנאשם, כתוצאה ממצגי השווא הרגילים שנהג להשמיע בפני המתלוננים, והועבר על ידו לגיורא. לפיכך, החלטתי לזכות

את הנאשם במסגרת אישום זה מעבירת הגניבה ומהאישומים הנוספים בזיוף ושימוש במסמך מזויף המיוחסים לו, מעבר לעבירות בהן הורשע בשל חלקו הראשון של האישום.

האישום החמישה עשר:

על פי עובדות האישום החמישה עשר רכש המתלונן יאיר סהר מהנאשם, בחודש אוקטובר 2010, רצועות למכשיר נשימה, ושילם תמורתן בשיק על סך ₪ 220. לאחר קבלת השיק, זייף הנאשם את השיק כך שסכום המשיכה הרשום עליו יהיה ₪ 4,500. את השיק המזויף מסר לגיורא, אשר הפקיד את השיק בחשבונו בספטמבר 2011.

המתלונן העיד בפני ומסר כי במהלך שנת 2010 רכש מהנאשם רצועות למסכה וכעבור שנה, הופתע לגלות כי בחשבון הבנק שלו הופקד שיק על סך ₪ 4,500. לאחר שבירר את פרטי השיק שהופקד, בדק את הספח שנשמר ברשותו בפנקס המקורי, וגילה כי רשום בו סכום של ₪ 220 ושמו של הנאשם "בעז". מכאן הסיק המתלונן כי השיק שמסר היה בסך ₪ 220 וכי השיק זויף מאוחר יותר על ידי הנאשם. המתלונן גם שלל האפשרות כי מדובר בשיק לעירבון, שכן לדבריו רכש מכשיר אחרון בשנת 2009, ואילו השיק המדובר הנו משנת 2010. הספח המקורי הוגש לעיוני וסומן ת/160, וכך גם השיק המקורי, ת/159, אשר מתייחס לאותו ספח, אך נושא סכום של ₪ 4,500.

הנאשם, מצידו, טען בבית המשפט באופן לאקוני למדי כי מדובר בשיק שהתקבל בידו כעירבון עבור מכשיר וכי לא זייף את השיק. טענה דומה אך מפורטת בהרבה העלה עוד בחקירתו במשטרה ת/10 בשורות 118-50, אך משום מה לא מצא לנכון לעמת את המתלונן עמה. בבואי להכריע באישום זה עלי לציין את הרושם החיובי שנותר בי מעדות המתלונן, בעוד גם הפעם מסר הנאשם גרסאות שונות וכבושות בחלקן בביהמ"ש ובהודעותיו ת/3 ש' 230-234 ו-ת/10. יחד עם זאת, גם הפעם נותר בליבי ספק בנוגע לאשמתו וזאת בשל מספר נסיבות שמשקלן המצטבר מקים לטעמי ספק סביר.

ראשית, על גבי השיק המקורי עצמו לא ניתן להבחין בסימני זיוף מובהקים ואף לא הועלתה מצד התביעה כל סברה באשר לאופן בו בוצע הזיוף. שנית, על רקע הנתון הנ"ל, בולטת חסרונה של חו"ד מקצועית אשר תבסס עצם הטענה כי השיק אכן זויף. שלישית, המתלונן אישר כי לא ערך כל בדיקה בנוגע לשאלה האם באותה עת או בסמוך לה הופקד בחשבונו שיק אחר בסך ₪ 220, ועל כן לא ניתן לשלול האפשרות כי חלה טעות דווקא ברישום הפרטים על גבי הספח, ואילו השיק ניתן מלכתחילה על סך ₪ 4,500. כאמור, הוגשה התלונה בחלוף למעלה משנה מאז מתן השיק, והטענה כי זויף נשענת באופן בלעדי כמעט על הרישום בספח. בנסיבות אלה, לא ניתן לשלול האפשרות כי מדובר בשיק לעירבון שהועבר על ידי הנאשם לגיורא, ללא אישור המתלונן, ועל כן אני מזכה את הנאשם מחמת הספק מהעבירות המיוחסות לו באישום זה ומרשיע אותו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בלבד.

האישום השמונה עשר:

באישום זה מיוחסת לנאשם עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בגין שיק עירבון בסך ₪ 18,000 שקיבל מהמתלונן, פליקס נחום, ביום 15.7.11, כנגד מכשיר נשימה חלופי שסיפק למתלונן, עד לתיקון המכשיר שהיה ברשותו

עובר לאותו יום. הנאשם התחייב בכזב להחזיר את השיק עם החזרת המכשיר, אך בפועל מסר אותו בניכיון לגיורא כבר ביום 19.7.11. בתאריך 15.9.11 הסב גיורא את השיק והפקידו בחשבונו. המתלונן ביטל את השיק בבנק (ת/108) וחתם על הסכם פשרה (ת/107) עם גיורא במסגרתו שילם לגיורא ₪13,500.

עיון בעדויות הצדדים מגלה כי העובדות שפורטו לעיל אינן שנויות למעשה במחלוקת, אך לטענת הנאשם בעדותו בבית המשפט, כאשר הותיר את המכשיר החלופי בידי המתלונן, סיכם עם אשת המתלונן כי אם המכשיר החדש יענה על צרכיהם, הרי שהוא ירכש על ידם. לפיכך, כשלא שמע מהם דבר, החליט לראות בשיק שקיבל תשלום עבור המכשיר. ראוי לציין כי אפילו גרסה זו אינה פוטרת הנאשם מאחריות לעבירה שיוחסה לו, שהרי אין הוא רשאי על דעת עצמו להחליט על שינוי יעוד השיק, ללא הסכמת הלקוח, ומשקיבל את השיק על יסוד הטענה כי מדובר בשיק לעירבון ובעת קבלתו ידע כי בכוונתו למסרו לגיורא ולא להשיבו במועד שהתחייב לעשות כן, התמלאו כל יסודות העבירה.

יתרה מכך, בהודעתו במשטרה ת/6 שורות 178-228 הבהיר הנאשם מפורשות כי לא הייתה שיחה בה דובר על שימוש בשיק הנ"ל כאמצעי תשלום וכי אילו היו בני הזוג מחליטים לרכוש את המכשיר היה מעניק להם תנאי תשלום מיטיבים ולא גובה את המחיר בתשלום אחד. גם העובדה כי השיק נמסר לגיורא 4 ימים בלבד לאחר קבלתו מהמתלונן מעידה על כך שבעת קבלת השיק ובעת מסירתו לגיורא לא היה לנאשם כל בסיס להניח כי השיק מיועד לתשלום עבור המכשיר. הוא ידע היטב כי מדובר בשיק לעירבון, אך העביר אותו לגיורא בכל זאת, שלא על דעת המתלונן ואשתו, כפי שנהג בכל יתר האישומים בהם הודה. אין חולק כי המכשיר החלופי נשאר בסופו של יום בידי המתלונן, ובמובן זה, ככל שהוא מתאים לצרכיו, הנזק הכלכלי שנגרם לו נמוך יותר, אך אין לכך כל השלכה על עצם ביצוע העבירה, ועל כן אני מרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו באישום זה.

האישום התשעה עשר:

על פי עובדות האישום התשעה-עשר גנב הנאשם שני שיקים מפנקסה של המתלוננת, עליזה קריבושה, זייף אותם ומסר אותם לגיורא לניכיון. המדובר בשיק מספר 0297, בסך ₪8,800, ז"פ 15.11.09, אשר נמסר לגיורא על ידי הנאשם ביום 5.11.09 (השיק המקורי הוגש וסומן ת/156 ב') ושיק מס' 0298 בסך ₪6,800, ז"פ 28.1.10, אשר נמסר לגיורא ביום 1.1.10 (ת/156 א').

לאחר שנתתי דעתי לעדויות ולראיות שהובאו בפני בנוגע לאישום זה, לא נותר בליבי כל ספק בנוגע לאחריותו של הנאשם, ועל כן החלטתי להרשיעו בכל העבירות שיוחסו לו באישום זה. מסקנתי זו נסמכת בראש ובראשונה על עדותה המהימנה של המתלוננת, אשר מסרה כי השיקים אינם נושאים חתימתה ואינם כתובים בכתב ידה. עוד שללה המתלוננת בתוקף את הטענה כי מסרה בידי הנאשם בשלב כלשהו שיק עירבון. יתרה מכך, המתלוננת הבהירה בעדותה כי השיקים בהם מדובר שייכים לחשבון בנק "רדום", אשר כלל לא שימש אותה באותה תקופה. מדובר בחשבון ישן בו קיבלה בעבר מזונות עבור בנה, אך מאז שנת 2001 החשבון לא היה פעיל ולא הוחזקו בו כספים כלשהם.

הנאשם טען אמנם כדרכו בבית המשפט כי מדובר בשיקים לעירבון שנמסרו כדין על ידי המתלוננת, אך טענתו זו נסתרת

חזיתית לא רק בדבריה המהימנים של המתלוננת, אלא גם בדבריו שלו עצמו בהודעתו ת/1 ש' 64-78, בהם הכחיש אמנם את הגניבה וטען כי אינו זוכר כיצד הגיעו אליו השיקים, אך הבהיר כי אלו לא התקבלו כעירבון או כנגד מכשיר. הוא אף ציין שם במפורש כי המתלוננת לא הייתה אמורה לשלם לו דבר וכי בעלה שילם את כל הנדרש.

הנה כי כן, גרסתו בבית המשפט כבושה, סותרת חזיתית את דבריו במשטרה, אינה נתמכת בראיה כלשהי ואינה יוצרת ולו ראשיתו של ספק. יוער גם כי מדובר בשני שיקים עוקבים, עובדה אשר אינה מתיישבת עם תזה כלשהי לפיה מדובר בשיקים לעירבון. בעדותו בבית המשפט ניסה הנאשם לטעון כי למעשה השאיר בידי המתלוננת ובעלה שני מכשירים, אחד לכל אחד מהם, ומכאן שני השיקים לעירבון, אך מדובר בטענה בעלמא, שנטענה לראשונה בבית המשפט ואשר איתה לא עומתה כלל המתלוננת.

בהתחשב בכל אלה, הוכח אישום זה מעל לכל ספק סביר ועל כן אני מרשיע את הנאשם באישום זה בעבירות שיוחסו לו: גניבה, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וכן שני פריטים של עבירות זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף.

האישום העשרים:

דברים דומים לאלה שנאמרו לגבי האישום הקודם יש לומר גם לגבי האישום העשרים, בו מיוחסים לנאשם גניבת שיק מפנקסו של המתלונן אלברט שושן, זיופו ע"ס 11,000 ₪ ומסירתו לגיורא לניכיון.

גם כאן מדובר היה במתלונן אמין ביותר, קפדן ומסודר, אשר תיאר כיצד רכש מהנאשם מכשיר נשימה ביום 17.5.10. לדבריו, עובר להשלמת הרכישה, נכנס לחדר השינה למספר דקות על מנת לבחון את המכשיר, באופן שאפשר לנאשם לבצע הגניבה. לאחר שובו מהחדר, מסר לנאשם 5 שיקים שמספרם 0136-0139 ו-0141, בסך כולל של 8,200 ₪, עבור המכשיר (צילום של ספחי השיקים הללו הוגש וסומן ת/109). מאוחר יותר גילה ששיק נוסף מאותו פנקס, שמספרו 0150, בסך 11,000 ₪, הופקד על ידי גיורא, ומעיון בשיק עצמו עולה כי מדובר בשיק מזויף שכן לא נכתב או נחתם על ידו.

מעבר לעובדה כי המתלונן הותיר רושם מהימן, והציג מסמכים המאמתים גרסתו, נשאלת השאלה מה טעם היה במתן שיק עירבון, לאחר שהמכשיר עצמו כבר נרכש ותמורתו שולמה במלואה בחמשת השיקים האחרים. על כך ניסה הנאשם להשיב בעדותו בבית המשפט, בכך שטען כי לאחר השלמת העסקה התברר כי מאז רכישת המכשיר הקודם טרם חלפו 5 שנים, ועל כן לא היה המתלונן זכאי לקבל החזר מקופת החולים בגין הרכישה החדשה. לפיכך בוטלה העסקה, בהסכמת המתלונן, ובוצעה מחדש בחלוף תקופת חמשת השנים, כאשר בתקופת הביניים נותר המכשיר החדש בידי המתלונן והוא מסר תמורתו שיק עירבון, הוא השיק נשוא המחלוקת.

גרסה זו עשויה הייתה לספק ההסבר הנדרש, אלמלא המסקנה הברורה לפיה מדובר בגרסה כבושה וכוזבת, ואין פלא כי בחקירתו הנגדית בסוגיה זו בעמודים 159-160 לפרוטוקול נתפס הנאשם למסכת של סתירות. די יהיה להזכיר בהקשר

הנוכחי כי המתלונן כלל לא עומת עם גרסתו זו של הנאשם במהלך חקירתו הנגדית וכי בהודעתו במשטרה ת/10 ש' 188-237, מסר הנאשם גרסה שונה לחלוטין ולפיה, לאחר שעיין בשיק ממושכות, השיק כלל אינו מוכר לו ואין הוא יודע כיצד הגיע מהמתלונן אליו וממנו לגיורא.

אשר על כן אין בדברי הנאשם כדי לעורר ולו ראשיתו של ספק באשר לאישום זה, והראיות שהובאו מבססות מעל לכל ספק סביר את אשמתו. לפיכך אני מרשיע את הנאשם באישום זה בעבירות שיוחסו לו: גניבה, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

האישום העשרים ואחד:

במסגרת אישום זה מואשם הנאשם בכך שבמועד בלתי ידוע במהלך השנים 2010-2011 גנב שיק מהגב' לאה רוזנטול, חברתה של אמו המנוחה, זייף אותו על סך 13,000 ₪ ומסר אותו לניכיון אצל גיורא. מעדותו של הנאשם בבית המשפט עולה כי הוא אינו חולק על עובדות אלה, אך לטענתו בא כוחו בסיכומים חלה במקרה זה הוראת סעיף 28 לחוק העונשין בדבר "פטור עקב חרטה". טענה זו נסמכת על העובדה, אשר אף היא אינה שנויה במחלוקת, לפיה עוד בטרם נעצר ונחקר, פנה הנאשם אל הגב' רוזנטול, סיפר לה על גניבת השיק והנחה אותה לבטלו. עוד אישרה הגב' רוזנטול בעדותה כי סלחה לנאשם על מעשהו.

לאחר ששקלתי טיעוני הסנגור, אינני יכול להיעתר להם, שכן על פי הוראתו המפורשת של סעיף 28, עניינו של פטור עקב חרטה בעבירת ניסיון, כאשר עוד בטרם הושלמה העבירה המוגמרת מתחרט הנאשם וחדל מהשלמתה. עוד קובע הסעיף הנ"ל כי "אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה". במקרה שלפני, לעומת זאת, עולה בבירור מגרסת הנאשם עצמו (ראו למשל ת/12 ש' 86-111) כי התוודה בפני הגב' רוזנטול על מעשיו רק לאחר שכבר מסר לידי גיורא את השיק המזויף וקיבל תמורתו, משמע לאחר שזה מכבר כבר הושלמו כל העבירות המיוחסות לו לרבות הגניבה, הזיוף, השימוש במסמך המזויף וקבלת הכסף במרמה מגיורא. משכך הם פני הדברים, אין מדובר במקרה שבו ניתן להחיל את סעיף הפטור עקב חרטה, ויש להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו: גניבה, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

האישום העשרים ושניים:

באישום העשרים ושניים, מיוחסים לנאשם גניבת שני שיקים עוקבים מפנקסה של המתלוננת נורית דרום, זיופם על סך 4,500 ו- 15,000 ₪ ומסירתם לגיורא לניכיון. המתלוננת, אשר הותירה בעדותה רושם אמין ביותר, מסרה כי היא ובעלה רכשו מהנאשם מכשיר נשימה אחד בלבד, ובהמשך קיבלו ממנו שירות שוטף, אשר היה כרוך בתשלומים נמוכים עבור החלפת רצועות, צינור או מסיכה. את שני השיקים שבמחלוקת לא מסרה לו מעולם, והחתימות והכיתוב על גבי צילומי השיקים, שסומנו ת/157 ו-ת/158, אינם מעשה ידיה. את דבר הגניבה והזיוף גילתה רק בדיעבד, לאחר הפקדת השיקים על ידי גיורא, ועל כן אין היא יכולה לדעת מתי בדיוק נגנבו השיקים, ומה גם שהנאשם ביקר בביתם מספר פעמים לאורך השנים. בנסיבות אלה מקובלים עלי הסבריה מדוע סברה תחילה כי השיקים נגנבו במפגש האחרון בביתם ביולי 2011,

אך לאחר שנמסר לה על ידי החוקרים כי השיק הגיע לידי גיורא עוד ב-2010, מסרה כי יתכן שהגניבה הייתה מוקדמת יותר.

המתלוננת גם שללה את האפשרות כי מדובר בשיקים לעירבון, עבור המכשיר שנרכש ועבור מכשיר טיטרציה, והצביעה בצדק על כך שמכשיר הנשימה הבודד נרכש בשנת 2008 לערך, בעוד השיקים נמסרו לכאורה ב-2010. לכך יש להוסיף כי הסדר הכרונולוגי של השיקים אינו מתיישב עם התזה שניסה הסנגור לקדם, שכן השיק הגבוה עבור מכשיר הטיטרציה, מכשיר הבדיקה המקדימה כביכול, מאוחר לשיק התשלום עבור המכשיר עצמו.

בעדותו בבית המשפט מסר הנאשם גרסה כבושה ומתפתחת. הוא אישר שהמתלוננים באישום זה רכשו מכשיר אחד בלבד, אך טען כי השיק הנוסף ניתן כעירבון עבור מכשיר טיטרציה. כשעומת עם פרק הזמן הרב שחלף מאז רכישת המכשיר ב-2008 ועד לקבלת השיקים ב-2010, טען לראשונה כי הלקוח ביקש לבדוק עצמו מספר פעמים וכי ככל הנראה קיבל מכשיר לניסיון ב-2010 כנגד שיק עירבון. גרסה חדשה זו אינה מבהירה מדוע קיבל הנאשם שני שיקים עוקבים ולא שיק אחד בלבד ומכל מקום, לא ניתן לתת בגרסה חדשה זו כל אמון, שכן בהודעתו במשטרה ת/7 ש' 45-111 טען כי כלל אינו מכיר את השיקים נשוא אישום זה וכי אין לו הסבר כיצד הגיעו לידיו או לידי גיורא.

בעדותו בבית המשפט ניסה הנאשם להסביר את גרסתו החדשה בכך שעובר לעדותו רענן זכרונו ממסמכים שברשותו, אלא שמסמכים אלה נותרו עלומים, ולא הוצגו בפני בשום שלב על ידי הנאשם. לפיכך, אין בגרסתו הכבושה והכוזבת כדי להקים ספק כלשהו, ושקריו אך מסבכים אותו ומחזקים התשתית הראייתית נגדו. אשר על כן מתחייבת המסקנה כי גם אישום זה הוכח מעל לכל ספק סביר וכי יש להרשיע הנאשם בעבירות שיוחסו לו: גניבה, שני פריטים של עבירת זיוף בנסיבות מחמירות, שני פריטים של עבירת שימוש במסמך מזויף וכן עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

האישום העשרים וארבעה:

באישום זה, המתייחס למתלונן ארווין פרידמן, נטען כי הנאשם גנב מפנקסו של המתלונן שני שיקים, זייף אותם בסכומים של 7,000 ו-15,500 ₪ ומסר אותם לגיורא לניכיון. עוד נטען כי בחודש ינואר 2011 לווה הנאשם מהמתלונן סכום של 20,000 ₪ ונתן לו בתמורה שיק מזויף מחשבון הבנק של אמו, אשר נפטרה מספר חודשים קודם לכן.

עיון בחומר הראיות שהוגש, כמו גם בעדויות המתלונן והנאשם עצמו מעלה כי אין למעשה מחלוקת על קבלת ההלוואה ועל מתן שיק הביטחון מחשבון הבנק של אמו המנוחה. כמו כן אין חולק כי ההלוואה עצמה לא הוחזרה עד עצם היום הזה וכי ניסיונו של המתלונן לפרוע ההלוואה באמצעות השיק נכשל, שכן השיק לא כובד על ידי הבנק. דא עקא, שהעבירות המיוחסות לנאשם בנוגע להלוואה נסמכות כולן על הטענה כי מדובר היה בשיק מזויף, ודומה כי טענה זו לא הוכחה די הצורך. בעדותו בבית המשפט טען הנאשם כי השיק לא זויף וכי הוא נחתם על ידי אמו בטרם נפטרה, ונמסר על ידה לשימוש. על אף הקושי הממשי ליתן אמון בנאשם, לאור גרסאותיו המתפתלות והכבושות בהקשרים אחרים, הרי שטענתו זו לא נסתרה בראיה כלשהי מטעמה של התביעה, ועל כן לא הוסר הספק הסביר הנובע מכוחה של טענה זו.

באשר לשיקים שלנאשם מיוחסת גניבתם, הרי שהמתלונן נחקר ביסודיות ראויה ע"י הסנגור המלומד, ובמהלך עדותו התברר כי הוא אינו שולל האפשרות כי השיק בסך 7,000 ₪ נכתב על ידו ונמסר לנאשם כשיק עירבון עבור מכשיר נשימה. על יסוד דברים אלה אף חזרה בה המאשימה בסיכומיה מבקשתה להרשיע את הנאשם בגין השיק הנ"ל בעבירות גניבה, זיוף ושימוש במסמך מזויף. באשר לשיק הנוסף, שלל המתלונן את האפשרות כי מדובר גם כן בשיק לעירבון, אך גרסתו זו נסמכת בעיקר על העובדה כי השיק נכתב בשפה העברית, בעוד הוא עצמו כותב באנגלית בלבד.

הנאשם, לעומת זאת, טען כי שני השיקים התקבלו מידי המתלונן כעירבון, עבור שני מכשירים שונים, אותם החליט לבסוף המתלונן לרכוש. השיק ע"ס 15,500 ₪ נרשם בעברית משום שלאחר שהמתלונן חתם על השיק, נמסר השיק על ידו לנאשם שמילא, בהסכמת המתלונן, את יתר הפרטים. גרסתו זו של הנאשם תואמת אף את הגרסה המפורטת שמסר בזמן אמת בחקירתו במשטרה ב-13 ש' 96-179, ומספקת הסבר אפשרי לתמיהות שהועלו על ידי המתלונן. בהתחשב בכך, ובקשיים בהם נתקל המתלונן בניסיונו לשחזר בדיעבד את ההתפתחויות, אני סבור כי במקרה זה קיים ספק סביר בכל הנוגע לעבירות הגניבה והזיוף. יחד עם זאת, באשר לשני השיקים, אישר הנאשם עצמו כי מדובר בשיקים שהתקבלו בידו לעירבון בלבד, ואף על פי כן הועברו על ידו לגיורא, ועל כן יש להרשיעו, כמו ביתר האישומים המתארים התנהלות דומה, בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

אשר על כן, במסגרת אישום זה, יורשע הנאשם בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בנוגע לשני השיקים ולשיקים בלבד, ויזוכה מכל יתר העבירות שיוחסו לו.

האישום העשרים ושישה:

באישום זה נטען כי במהלך ביקור בביתו של המתלונן טלעת ראבי, ביום 22.5.11, גנב הנאשם שיק מס' 6906 מתוך פנקס השיקים של אשת המתלונן, זייף אותו על סך 12,500 ₪ ומסר אותו לגיורא לניכיון. גיורא הפקיד שיק זה ביום 17.7.11 והשיק נפרע. בעקבות זאת נערכה פגישה בין הנאשם למתלונן, במהלכה הודה הנאשם בגניבת השיק והבטיח לפצות את המתלונן, אך בפועל החזיר למתלונן רק סכום של 2,400 ₪.

כחלק מהראיות לגבי אישום זה הוצגה בפני הקבלה ת/147 מיום 22.5.11, ולפיה רכש המתלונן מהנאשם מכשיר נשימה תמורת סכום כולל של 7,000 ₪, מתוכם 5,000 במזומן והיתרה בסך 2,000 ₪ ב-4 שיקים שמספריהם 6908-6911 בסך 500 ₪ כל אחד. אשת המתלונן, רביעה ראבי, בעלת השיקים, העידה כי לבקשת בעלה חתמה על ארבעת השיקים העליונים בפנקס בסך 500 ₪ כל אחד, ובעלה הוא שמסר אותם, שלא בנוכחותה, לנאשם. המתלונן סיפר אף הוא כי לאחר שסוכם המחיר ושולם הסכום במזומן, מסר הוא את פנקס השיקים של אשתו לנאשם, על מנת שירשום את הפרטים הדרושים על גבי ארבעת השיקים הנוספים, ואז מסר את השיקים לאשתו על מנת שתחתום עליהם. על פי סברתו, ניצל הנאשם פרק זמן זה על מנת לתלוש ולגנוב את השיק. עוד טען כי בפגישה עמו, לאחר הפקדת השיק הגנוב, הודה הנאשם במעשה הגניבה.

הנאשם אינו כופר בכך שאכן נפגש עם המתלונן לאחר הפקדת השיק, הבטיח לפצותו ואף החל משלם לו בפועל, אך

הכחיש את הטענה כי הודה בגניבת השיק. לדבריו, מדובר בשיק שנמסר לו לעירבון עבור מכשיר נשימה, ואשר אותו העביר במרמה לידי גיורא כפי שעשה בכל יתר המקרים בהם הודה בכתב האישום. גרסה דומה ומפורטת לגבי אישום זה מסר הנאשם עוד בחקירתו במשטרה, במסגרת ת/12 ש' 1-48, שם סיפר כי השיק התקבל כעירבון עבור מכשיר ששימש לקביעת לחץ האוויר, לצורך כונון המכשיר הרגיל שנרכש באותה עת על ידי הנאשם.

על אף הרושם האמין שהותירו בעדויותיהם המתלונן ואשתו, הרי שגרסה זו של הנאשם מעוררת ספק מסוים, אשר מתחזק לאור העובדה כי על פי מספרו הסידורי קדם השיק שבמחלוקת מבחינה כרונולוגית לשיקים שנמסרו על ידי הנאשם ואשתו עבור המכשיר שרכשו. כאמור, מדובר בשיק מס' 6906, בעוד מספריהם של השיקים שנמסרו כתשלום על פי הקבלה ת/147 היו 6908-6911. כזכור טענה אשת המתלונן כי חתמה על השיקים העליונים, ומכך משתמע כי השיק הגיע לידי הנאשם קודם למועד הרכישה, באופן העולה בקנה אחד עם גרסת הנאשם לגבי קבלת שיק לעירבון כנגד מכשיר מעבדתי נוסף, ואשר אינו מתיישב עם סברת המתלונן לפיה נגנב השיק בעת שהחתים את אשתו על השיקים האחרים.

על יסוד הנתונים הללו, אני מזכה את הנאשם מעבירות הגניבה, הזיוף והשימוש במסמך מזויף שיוחסו לו באישום זה ומרשיע אותו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בלבד, בגין נטילת שיק לעירבון בלבד ומסירתו לגיורא בניגוד למוסכם.

האישום העשרים ושבעה:

על פי האמור באישום העשרים ושבעה, במהלך ביקור שערך בביתה של המתלוננת, סימי בנבנישתי, במהלך שנת 2010, גנב הנאשם 5 שיקים מפנקס השיקים של המתלוננת. לאחר מכן זייף הנאשם את השיקים בכך שחתם חתימה הנחזית לזו של המתלוננת, ורשם עליהם סכומים שונים. את השיקים שמספריהם 0238, 0247, 0249, ו-0250, בסך כולל של 35,200 ₪ מסר לניכיון אצל גיורא ואילו את שיק מס' 0246 בסך 7,500 ₪ מסר לאדם בשם יגאל זוהר.

המתלוננת, אשר מהימנותה לא עמדה כלל במחלוקת, ואשר ממילא הותירה בעדותה רושם אמין ביותר, סיפרה בעדותה על השירות הטוב שקיבלה מהנאשם לאורך השנים, בכל הנוגע לתחזוקת מכשיר הנשימה שרכשה ממנו. עוד סיפרה על כך שבאמצע שנת 2011 גילתה לפתע כי בחשבונה הופקד שיק בסך 6,000 ₪ ומבירור שערך בבנק עלה כי המוטב בשיק היה הנאשם. המתלוננת התקשרה לנאשם והוא התנצל, התחייב לפצות אותה בגין הסכום הנ"ל, וכך אכן עשה בתוך מספר ימים. ביולי 2011 הופקד שיק נוסף, אך השיק חזר משום שהחתימה הייתה מזויפת, ואז ביטלה המתלוננת את יתר השיקים. בפני המתלוננת הוצגו השקים המקוריים, ת/123 א-ד (לגבי השיק שנמסר ליגאל נתפס והוצג צילום בלבד - ת/136) והיא טענה בתוקף כי החתימה אינה חתימתה, כתב היד אינו שלה והיא עצמה מעולם לא מסרה אותם לנאשם. בדבריה קשרה המתלוננת בין גניבת השיקים לבין ביקור שערך בביתה הנאשם, במסגרתו רכשה ממנו צינור חדש למסכה, לאחר שהקודם נקרע. המתלוננת מניחה כי במהלך אותו ביקור גנב הנאשם את פנקס השיקים שלה, וכך הגיעו לידי חמשת השיקים שזויפו.

בחקירה הנגדית לא נעשה כל ניסיון לערער על מהימנותה של המתלוננת, וזו התמקדה בשאלה האם שילמה לנאשם עבור החלפת הצינור בשיק, מתוך אותו פנקס שיקים שנגנב לטענתה. לבקשת הסנגור, אישרה המתלוננת את האפשרות כי שילמה לנאשם עבור הצינור בשיק בסך 1,000 ₪, אם כי העלתה גם אפשרויות אחרות, ולא הייתה משוכנעת כי זהו אכן המחיר המדויק. עוד ניסה ב"כ הנאשם לשכנע את המתלוננת, ללא הצלחה, כי רכשה מהנאשם בשלב כלשהו ציוד עזר נוסף תמורת שיק בסך 1,230 ₪. מטרת שאלות אלה הייתה לבסס את האפשרות כי גיורא זייף את השיקים הללו והוציא בגינם חשבוניות כפולות. טענה זו נידונה על ידי בהרחבה באחד הפרקים הקודמים של הכרעת הדין, ונדחתה על ידי מכל וכל. לא אחזור על ההנמקה המפורטת כעת, ורק אוסיף עליה בכך שאזכיר את דבריה הנכוחים של המתלוננת ולפיהם אילו מדובר היה בזיוף על דרך של שינוי הסכום בלבד, על גבי שיקים שניתנו על ידה לנאשם באופן לגיטימי, הרי שעל השיקים הללו הייתה מתנוססת חתימתה האמיתית - וכאמור לא כך הם פני הדברים.

משהוסרה מעל הפרק תזת הזיוף מצידו של גיורא, לא נותרה כטענת הגנה מצידו של הנאשם בנוגע לאישום זה אלא הטענה הלאקונית לפיה מדובר בשיקים לעירבון שקיבל מהמתלוננת כדרכו ביתר האישומים, ושאותם מסר בהמשך לגיורא וליגאל זוהר. טענה מעין זו כלל לא הוטחה במתלוננת, אשר אף הבהירה כי רכשה מכשיר אחד בלבד, כך שאין בסיס הגיוני לטענה כי מסרה לנאשם 5 שיקים שונים לעירבון ושכחה מכולם. גם העובדה שמדובר בשיקים עוקבים, או כמעט עוקבים, מאותו פנקס, אינה עולה בקנה אחד עם טענה לפיה מדובר בשיקים לעירבון שנמסרו במועדים שונים לאורך שנים ארוכות. והעיקר כמובן, עדותה המהימנה של המתלוננת לפיה אין מדובר בחתימתה או בכתב ידה על גבי השיקים. עוד ראוי לציין כי בחקירתו במשטרה ת/5 ש' 246-334 טען הנאשם כי קיבל מהמתלוננת 3 שיקים בלבד, וכשנשאל מפורשות בנוגע לשיק בסך 15,000 ₪ מסר כי אין לו הסבר כלשהו לשיק זה (שם, ש' 325-327). כיום, בעדותו בבית המשפט, ביקש הנאשם לשכנע כי כל חמשת השיקים נתקבלו כעירבון, אך לא היה מסוגל להבהיר עבור אילו מכשירים, ועל אף שטען כי נזכר בדברים לאחר עיון בתעודות המשלוח הרלבנטיות, הרי שתעודות אלו לא הוצגו כראיות מטעמו.

בנסיבות אלה לא נותר לי אלא לקבוע כי עובדות אישום זה הוכחו ברמה הנדרשת להרשעה בפלילים ועל כן אני מרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו באישום 27: גניבה, חמש עבירות זיוף בנסיבות מחמירות, חמש עבירות של שימוש במסמך מזויף ושתי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

דברי סיכום:

במסגרת הכרעת הדין המפורטת החלטתי להרשיע את הנאשם בכל העבירות שיוחסו לו ב-27 מתוך 32 האישומים. בחמשת האישומים הנותרים - אישומים 3, 9, 15, 24 ו-26, מצאתי לזכות את הנאשם מחמת הספק מהעבירות שיוחסו לו, ולהרשיעו בכל אחד מאישומים אלה בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בלבד. בהתאם לקביעות אלה, יורשע הנאשם, בסופו של יום, במסגרת כתב האישום המתוקן בשנית, ב-40 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 36 עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות, 37 עבירות של שימוש במסמך מזויף ו-16 עבירות גניבה.

באשר לנזק שגרם הנאשם למתלוננים, ולשווי הכספי של טובות ההנאה שהפיק ממעשיו, אין לי אלא לאמץ את הטבלה המצורפת כנספח א' לסיכומי המאשימה, ממנה יש להפחית נתון אחד בלבד שעניינו ההלוואה בסך 20,000 ₪ שקיבל הנאשם במסגרת אישום 24 מהמתלונן ארווין פרידמן. על פי הכרעתי, זוכה הנאשם מחמת הספק מקבלת הלוואה זו כנגד שיק מזויף, ועל כן גם אם לא הוחזרה ההלוואה עד היום, הרי שאין עובדה זו מקימה אחריות בפלילים. הנזק הנומינאלי שנגרם בפועל למתלוננים עומד עם כן על סדר גודל של 260,000 ₪, ואילו הנאשם הפיק רווח כולל של כ-600,000 ₪, בניכוי דמי הניכיון והריביות ששילם.

באשר לנזק שנגרם לגיורא, יש להבחין בין הנזק שנגרם לו כתוצאה מכך שניכה שיקים שנגנבו וזויפו על ידי הנאשם, לבין מחסור כיס שנגרם לו במסגרת הסדרי החוב שהושגו בינו לבין המתלוננים, לגבי השיקים לעירבון שנמסרו לו לניכיון על ידי הנאשם. בעוד סכום הנזק הראשון הנו תולדה ישירה של מעשיו הפליליים של הנאשם ועבירות המרמה שביצע כלפי גיורא, הרי סכום הנזק הנוסף אינו נובע מהתנהלות פלילית כלפי גיורא ונכלל בגדר הסיכון המקצועי שנטל גיורא במסגרת מערכת יחסיו העסקיים עם הנאשם. אין כוונת הדברים כי גיורא אינו זכאי להיפרע בגין הפסדים אלה מהנאשם, אך כאשר מדובר בנזק ישיר שגרם הנאשם לגיורא במעשיו הפליליים, אין לכלול סכום זה בתוכו. לפיכך, הנזק הנומינאלי הישיר שגרם הנאשם לגיורא במתן השיקים המזויפים באישומים 19-23, 25, 27, 28 ו-31, עומד על סך כולל של 163,500.

ניתנה היום, כ"ז שבט תשע"ד, 28 ינואר 2014, במעמד הצדדים